

**Ministerstvo školstva, vedy,
výskumu a športu
Slovenskej republiky**
Riadiaci orgán pre
operačný program Výskum a vývoj

**Zhodnotenie plnenia záväzkov zo stanoviska MŽP SR
z posúdenia strategického dokumentu (SEA)**
(Záverečná hodnotiacia správa)

Vypracoval: ENVING, s. r. o., Rakovčík 58, 089 01 Svidník

Bratislava, november 2011

Použité skratky

Agentúra	Agentúra Ministerstva školstva Slovenskej republiky pre štrukturálne fondy Európskej únie; Agentúra ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky pre štrukturálne fondy Európskej únie
CKO	centrálny koordinačný orgán
DOP	dopytovo-orientované projekty
EK	Európska komisia
ES	Európske spoločenstvo
ESF	Európsky sociálny fond
EUR	Euro
EÚ	Európska únia
HP	horizontálna priorita
HP TUR	horizontálna priorita Trvalo udržateľný rozvoj
ITMS	Informačno-technologický monitorovací systém
JEREMIE	spoločné európske zdroje pre mikropodniky až stredné podniky (Joint European Resources for Micro to medium Enterprises)
MŠ SR	Ministerstvo školstva Slovenskej republiky
MŠVVŠ SR	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
NFP	nenávratný finančný príspevok
NSRR	Národný strategický referenčný rámec Slovenskej republiky na roky 2007-2013
NS TUR	Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja Slovenskej republiky
NP	národný projekt
NUTS II	Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques – systém štatistických územných jednotiek zavedených EUROSTATom v spolupráci s národnými štatistickými úradmi
OP	operačný program
OP VaV	Operačný program Výskum a vývoj
PO	prioritná os
PTP	projekt technickej pomoci
RIK	regionálna informačná kancelária
RO	riadiaci orgán
ROPIP	Ročný operatívny plán informovania a publicity
SORO	sprostredkovateľský orgán pod riadiacim orgánom
SR	Slovenská republika
TP	technická pomoc
ÚV SR	Úrad vlády SR
ŽoNFP	žiadost' o nenávratný finančný príspevok

OBSAH

OBSAH	3
I. Úvod	4
II. Metodika a postup hodnotenia.....	4
III. Analýza východiskového stavu	5
IV. Plnenie opatrení zo stanoviska MŽP SR	8
V. Celkové zhodnotenie úspešnosti plnenia záväzkov zo záverečného stanoviska MŽP ZS z hodnotenia vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie.....	33
VI. Odporúčania a konkrétne návrhy	34
VII. Zoznam osôb, ktoré sa podieľali na jednotlivých fázach práce, na spracovaní vstupov, analýz a podkladov a na spracovaní hodnotiacej správy	34
VIII. Prílohy	35

I. Úvod

Zhodnotenie plnenia záväzkov zo stanoviska Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len „MŽP SR“) bolo vykonané podľa „Plánu hodnotení Operačného programu Výskum a vývoj na programové obdobie 2007 – 2013“ na základe objednávky Riadiaceho orgánu (ďalej len „RO“) pre Operačný program Výskum a vývoj (ďalej len „OP VaV“), Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (ďalej len „MŠVVŠ SR“).

Záverečná hodnotiaci správa bola vypracovaná na základe výsledkov zhodnotenia plnenia záväzkov zo stanoviska MŽP SR č.11354/2006-3.5/tč vydaného podľa § 17 ods. 2 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 24/2006 Z. z.“) z posúdenia strategického dokumentu s celoštátnym dosahom, OP VaV za obdobie od jeho schválenia (rozhodnutie EK č. K(2007) 5933 z 28. 11. 2007) do 30. 6. 2011.

Pri vypracovaní diela sa postupovalo podľa požiadaviek a podmienok vyplývajúcich zo súťažných podkladov a platnej zmluvy o dielo č. 0733/2011 uzavretej medzi objednávatelom (MŠVVŠ SR) a zhotoviteľom (ENVING, s.r.o.) dňa 30. 9. 2011.

II. Metodika a postup hodnotenia

Vzhľadom na charakter a rozsah zadania boli pre účely hodnotenia v prevažnej miere použité bežné metódy excerpcie a kompilácie:

- analýza súvisiacich materiálov (komplexná programová dokumentácia, projekty, správy, monitorovací systém);
- dialóg/konzultácie hodnotiteľov s kompetentnými osobami a manažermi RO OP VaV a sprostredkovateľského orgánu pod riadiacim orgánom (ďalej len „SORO“), ktorým je Agentúra Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky pre štrukturálne fondy (ďalej len „Agentúra“);
- analýza zistených údajov a dát;
- syntéza výstupov z analýzy zistených údajov a dát;
- formulácia záverov a odporúčaní.

Postup hodnotenia:

- Vypracovanie úvodnej hodnotiacej správy.
- Zhromaždenie základných materiálov nevyhnutných pre hodnotenie.
- Štúdium a analýza súvisiacich materiálov.
- Zhodnotenie záväzkov (opatrení) zo stanoviska MŽP SR z posúdenia strategického dokumentu s celoštátnym dosahom OP VaV.
- Analýza zistených údajov a dát.
- Syntéza výstupov vyplývajúcich z analýzy zistených údajov a dát.
- Formulácia záverov a odporúčaní.
- Vypracovanie záverečnej hodnotiacej správy.

Pre účely hodnotenia boli použité nasledovné základné materiály a podklady:

- Národný strategický referenčný rámec 2007 – 2013 (2007).

- Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja (2001).
- Akčný plán trvalo udržateľného rozvoja na roky 2005 – 2010 (2005).
- Systém riadenia štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013 (2010).
- Systém koordinácie implementácie horizontálnej priority Trvalo udržateľný rozvoj na roky 2007 – 2013, verzia 0.1 (2007), verzia 0.2 (2008), verzia 3.0 (2008), verzia 4.0 (2009), verzia 4.1 (2009), verzia 5.0 (2010), verzia 6.0 (2011).
- Plán informovania a publicity horizontálnej priority Trvalo udržateľný rozvoj na roky 2007 – 2013 (2008).
- Operačný program Výskum a vývoj (2007).
- Operačný program Výskum a vývoj - správa o hodnotení vplyvov na životné prostredie (2007).
- Stanovisko vydané Ministerstvom životného prostredia SR podľa § 17 zákona č. 24/2006 Z. z. z procesu posudzovania vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie (2007).
- Programový manuál Operačný program Výskum a vývoj (2010).
- Interný manuál procedúr riadiaceho orgánu pre OP VaV.
- Príručka pre žiadateľa o nenávratný finančný príspevok z Európskeho fondu regionálneho rozvoja OP Výskum a vývoj.
- Hodnotiace a výberové kritéria pre projekty predkladané v rámci OP Výskum a vývoj v programovom období 2007 – 2013.
- Príručka pre prijímateľa NFP, OP Výskum a vývoj (jún 2010).
- Manuál pre informovanie a publicitu (júl 2010).
- Výročné správy o vykonávaní OP Výskum a vývoj za roky 2007, 2008, 2009, 2010.
- Polročná monitorovacia správa sprostredkovateľského orgánu pod riadiacim orgánom za I. polrok 2011.
- Výzvy na predkladanie žiadosti o nenávratný finančný príspevok.
- Zoznamy schválených žiadostí.
- Vybrané projekty.

III. Analýza východiskového stavu

Štruktúra OP VaV

OP VaV je strednodobý programový strategický dokument Slovenskej republiky (ďalej len „SR“) s celoštátnym dosahom, na základe ktorého je poskytovaná podpora pre rozvoj vedomostnej ekonomiky v rokoch 2007 - 2013. Bol schválený Európskou komisiou (ďalej len „EK“) rozhodnutím č. K (2007) 59 33 z 28. 11. 2007. V OP VaV sa definuje globálny cieľ, prioritné osi, opatrenia a aktivity, ktoré budú podporované na území cieľov Konvergencia (celé územie SR) a Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť (Bratislavský kraj) v období rokov 2007 - 2013 využitím finančnej pomoci Európskeho fondu regionálneho rozvoja. Z geografického hľadiska OP VaV má dosah na celé územie SR.

OP VaV nadväzuje na ciele a priority Národného strategického referenčného rámca 2007 - 2013 (ďalej len „NSRR“) ako základného strategického programového dokumentu SR. V OP VaV je implementovaná a bližšie rozpracovaná strategická priorita NSRR „Znalostná ekonomika“.

Globálnym cieľom OP VaV je modernizácia a zefektívnenie systému podpory výskumu a vývoja a skvalitnenie infraštruktúry vysokých škôl tak, aby prispievali k zvyšovaniu konkurencieschopnosti ekonomiky, znižovaniu regionálnych disparít, vzniku nových inovatívnych (high-tech) malých a stredných podnikov, tvorbe nových pracovných miest a zlepšeniu podmienok vzdelávacieho procesu na vysokých školách.

Základným strategickým cieľom OP VaV je, aby sa výskumno-vývojový potenciál SR stal postupne v rokoch 2007 - 2013 hybnou silou rozvoja jednotlivých regiónov na úrovni samosprávnych krajov.

V nadväznosti na existenciu identických štrukturálnych problémov v oblasti výskumu a vývoja na celom území SR, bol vytvorený spoločný OP VaV pre oba ciele kohéznej politiky, predovšetkým z dôvodu očakávaných dopadov projektov realizovaných na území Bratislavského kraja na výskumno-vývojový potenciál celej SR. Opodstatnenosť tohto argumentu vychádza aj zo súhlasu EK a Rady z júna 2006 s transferom prostriedkov z cieľa Konvergencia na výskum a vývoj v Bratislavskom kraji. Ďalším argumentom bolo, že spoločný OP umožní dosiahnuť jednoduchšie a z administratívneho hľadiska efektívnejšie riadenie a implementáciu.

OP VaV sa člení na 7 prioritných osí, ktoré si kladú za cieľ posilňovať regionálne kapacity výskumu a vývoja prepojených následne na inovácie prostredníctvom podpory odborných centier zameraných na isté odvetvie alebo technológiu, podpory sietí spolupráce medzi podnikmi a/alebo príslušnými inštitúciami terciárneho vzdelávania a výskumu a prenosu technológií a opatrenia. Prioritné osi sú ďalej členené na opatrenia a rámcové aktivity.

Prioritné osi a opatrenia OP VaV:

Prioritná os 1	Infraštruktúra výskumu a vývoja
<i>Opatrenie 1.1</i>	<i>Obnova a budovanie technickej infraštruktúry výskumu a vývoja</i>
Prioritná os 2	Podpora výskumu a vývoja
<i>Opatrenie 2.1</i>	<i>Podpora sietí excelentných pracovísk výskumu a vývoja ako pilierov rozvoja regiónu a podpora nadregionálnej spolupráce</i>
<i>Opatrenie 2.2</i>	<i>Prenos poznatkov a technológií získaných výskumom a vývojom do praxe</i>
Prioritná os 3	Infraštruktúra výskumu a vývoja v Bratislavskom kraji
<i>Opatrenie 3.1</i>	<i>Obnova a budovanie technickej infraštruktúry výskumu a vývoja v Bratislavskom kraji</i>
Prioritná os 4	Podpora výskumu a vývoja v Bratislavskom kraji
<i>Opatrenie 4.1</i>	<i>Podpora sietí excelentných pracovísk výskumu a vývoja ako pilierov rozvoja regiónu v Bratislavskom kraji</i>
<i>Opatrenie 4.2</i>	<i>Prenos poznatkov a technológií získaných výskumom a vývojom do praxe v Bratislavskom kraji</i>
Prioritná os 5	Infraštruktúra vysokých škôl
<i>Opatrenie 5.1</i>	<i>Budovanie infraštruktúry vysokých škôl a modernizácie ich vnútorného vybavenia za účelom zlepšenia podmienok vzdelávacieho procesu</i>
Prioritná os 6	Technická pomoc pre cieľ Konvergencia
Prioritná os 7	Technická pomoc pre cieľ Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť

Prioritné osi OP VaV si kladú za cieľ posilňovať regionálne kapacity výskumu a vývoja prepojené následne na inovácie prostredníctvom podpory odborných centier zameraných na isté odvetvie alebo technológiu, podpory sietí spolupráce medzi podnikmi a/alebo príslušnými inštitúciami terciárneho vzdelávania a výskumu a prenosu technológií. Jednou z aktivít je i podpora tvorby nových firiem príslušnými inštitúciami terciárneho vzdelávania a výskumnými inštitúciami v rámci OP VaV, kde sa bude podporovať najmä spin-off efekt.

Administratívne zabezpečenie riadenia a implementácie OP VaV

RO pre OP VaV, ktorý zároveň zodpovedá za implementáciu národných projektov a zabezpečuje aj úlohy platobnej jednotky je MŠVVŠ SR.

SORO je Agentúra, ktorá, na základe splnomocnenia o delegovaní právomocí z RO na SORO plní najmä nasledovné úlohy:

- vyhlasovanie výziev;
- zabezpečovanie publicity a informačnej kampane;
- prijímanie a výber projektov prijímateľov podľa kritérií hodnotenia a výberu projektov schválených monitorovacím výborom;
- uzatváranie zmlúv s prijímateľmi o poskytnutí nenávratného finančného príspevku (ďalej len „NFP“);
- prijímanie a spracovanie žiadostí o platbu od prijímateľov;
- overenie spolufinancovania jednotlivých projektov zo zdrojov prijímateľa a z ostatných národných zdrojov;
- overenie dodania spolufinancovaných produktov a služieb a overenie skutočne vynaložených výdavkov;
- zabezpečenie vedenia samostatného účtovného systému prijímateľmi a inými orgánmi zapojenými do implementácie;
- zabezpečenie zberu údajov a ich analýzy na úrovni projektov a opatrení v oblasti monitorovania prostredníctvom systému ukazovateľov;
- zodpovednosť za zadávanie údajov o projektoch do Informačno-technologického monitorovacieho systému (ďalej len „ITMS“) pre štrukturálne fondy a Kohézny fond podľa usmernení centrálného koordinačného orgánu (ďalej len „CKO“) a RO.

Posudzovanie vplyvov strategického dokumentu s celoštátnym dosahom OP VaV (SEA)

Posudzovanie vplyvov strategického dokumentu s celoštátnym dosahom, OP VaV, na životné prostredie bolo vykonané podľa Smernice 2001/42/ES Európskeho parlamentu a Rady z 27. júna 2001 o posudzovaní vplyvov určitých plánov a programov na životné prostredie (ďalej len „smernica SEA“) a zákona č. 24/2006 Z. z. Posudzovanie zabezpečovalo MŠ SR v spolupráci s MŽP SR.

Hodnotenie vplyvu vychádzalo z obsahu, hlavných cieľov OP VaV vo vzťahu k iným relevantným plánom alebo programom, zo súčasného stavu životného prostredia a jeho pravdepodobného vývoja bez implementácie OP VaV, z charakteristiky oblastí, ktoré budú OP VaV pravdepodobne významne ovplyvnené, zo všetkých jestvujúcich environmentálnych problémov, ktoré sú relevantné pre OP VaV, vrátane tých, ktoré sa vzťahujú na environmentálne obzvlášť citlivé oblasti určené na základe smerníc 79/409/EHS a 92/43/EHS, z cieľov ochrany životného prostredia, stanovených na medzinárodnej úrovni a národnej úrovni, ktoré sú relevantné pre OP VaV a spôsobu, akým boli tieto ciele a ďalšie environmentálnych aspekty zohľadnené pri príprave OP VaV. Hodnotenie vychádzalo tiež z pravdepodobných významných vplyvov na životné prostredie vrátane vplyvov na biodiverzitu, živočíchy, rastliny, pôdu, vodu, ovzdušie, klimatické faktory, zdravie obyvateľstva, kultúrne dedičstvo, dedičstvo nehmotnej povahy vrátane architektonického a archeologického dedičstva, krajinu a zo vzájomných vzťahov uvedených faktorov.

Na základe výsledkov hodnotenia vypracovalo MŽP SR stanovisko, podľa § 17 ods. 12 zákona č. 24/2006 Z. z., súčasťou ktorého boli odporúčané nasledovné opatrenia na zmiernenie predpokladaných vplyvov OP VaV na životné prostredie:

1. Zabezpečiť dôslednú realizáciu posudzovania vplyvov na životné prostredie na úrovni jednotlivých projektov podľa zákona tak, aby bola zabezpečená optimalizácia zvolených riešení a ich lokalizácie, výberu environmentálnych technológií, časovej a vecnej následnosti jednotlivých realizačných krokov, ako aj vyváženosť environmentálnych, sociálnych a ekonomických aspektov realizovaných projektov.
2. Pri rozhodovaní o výbere projektov dôsledne sledovať aspekt trvalej udržateľnosti podporovanej aktivity po skončení spolufinancovaného projektu a vyváženosť krátkodobých a dlhodobých vplyvov.
3. Pri rozhodovaní o výbere projektov sledovať vyváženosť lokálnych, regionálnych a národných vplyvov projektov.

4. Zabezpečiť transparentnosť vrátane prístupu k informáciám v celom procese vyhlasovania výziev, výberu a pridelovania prostriedkov, ako aj monitoringu a hodnotenia projektov, jednotlivých prioritných osí a programu, za rešpektovania ochrany hospodárskej súťaže.
5. Zapracovať environmentálne kritériá do celkového systému hodnotenia a výberu projektov.
6. Zapracovať do celkového systému hodnotenia a výberu projektov kritériá rešpektujúce chránené územia a druhy podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.
7. Sledovať a vyhodnocovať vplyv OP VaV na životné prostredie a zdravie obyvateľstva.
8. Zabezpečiť dostatočnú informovanosť žiadateľov o environmentálnej problematike a o možných väzbách predkladaných projektov na životné prostredie.
9. Zefektívniť a zjednodušiť prípravu a realizáciu projektov tak, aby boli prístupné širšiemu okruhu adresátov pomoci z rôznych regiónov, obcí bez zvláštnych požiadaviek na ich finančné, technické a personálne kapacity za súčasného zabezpečenia objektívnosti výberu a dôslednosti kontroly.

Za hodnotené obdobie od schválenia OP VaV do 30. 6. 2011 boli v rámci implementácie OP VaV vykonané nasledovné aktivity, ktoré boli zároveň predmetom hodnotenia:

- vyhlásených 23 výziev, tri priame zadania, jedna uzavretá výzva, dve písomné vyzvania – iniciatíva JEREMIE (Príloha č. 1);
- prijatých 928 žiadostí, schválených – 404 žiadostí/projektov, ukončených 15 projektov (Príloha č. 2).

Zoznam schválených projektov podľa prioritných osí a podľa krajov je uvedený v Prílohe č. 3.

IV. Plnenie opatrení zo stanoviska MŽP SR

Ochrana životného prostredia je jednou z priorit OP VaV. Táto priorita zahŕňa všetky oblasti životného prostredia. Dôraz sa kladie na prevenciu poškodzovania a zamorovania životného prostredia ako celku, techniku spracovania a uskladnenia odpadov, recykláciu, výskum a vývoj v oblasti opatrení voči negatívnym dôsledkom klimatických zmien.

Osobitný dôraz sa kladie na výskum:

- environmentálnych aspektov sídiel a krajiny s cieľom zabezpečiť udržateľnosť ich rozvoja;
- vytvárania pracovných príležitostí a možné spôsoby využitia ľudských zdrojov v záujme zlepšenia environmentálnych podmienok;
- vplyvu elektromagnetických polí na živý organizmus.

Súčasťou je aj skúmanie vzájomných súvislostí a podmieneností medzi ekonomickým, sociálnym a environmentálnym rozvojom s prihliadnutím na vplyv globalizácie a integrácie ako základných podmienok udržateľnosti rozvoja s cieľom dosiahnuť vysokú kvalitu života občanov, tak na národnej, ako aj na regionálnej úrovni. Osobitnú pozornosť vyžaduje identifikácia tých prvkov udržateľnosti rozvoja, ktoré podporujú všetky jeho aspekty a ktoré vytvárajú bariéry TUR.

Hodnotenie plnenia opatrení

Z výsledkov procesu posudzovania vplyvov strategického dokumentu s celoštátnym dosahom OP VaV na životné prostredie podľa zákona č. 24/2011 Z. z. vyplynulo, že nie je potrebné prepracovanie, dopracovanie ani úprava návrhu strategického dokumentu. Je však potrebné aby sa do OP VaV zaradil monitoring environmentálnych indikátorov a celkove 9 opatrení na zabezpečenie environmentálnej

optimálnosti implementácie strategického dokumentu s celoštátnym dosahom, plnenie ktorých je predmetom tohto hodnotenia.

Ku každému opatreniu boli v prílohe č. 2 zmluvy o dielo určené hodnotiace otázky ktoré sú stručne zodpovedané v samostatnej podkapitole hodnotenia jednotlivých opatrení.

Opatrenie č. 1: Zabezpečiť dôslednú realizáciu posudzovania vplyvov na životné prostredie na úrovni jednotlivých projektov podľa zákona tak, aby bola zabezpečená optimalizácia zvolených riešení a ich lokalizácie, výberu environmentálnych technológií, časovej a vecnej následnosti jednotlivých realizačných krokov, ako aj vyváženosť environmentálnych, sociálnych a ekonomických aspektov realizovaných projektov.

Východiskový stav

Posudzovanie vplyvov projektov na životné prostredie sa v SR v súčasnosti vykonáva podľa zákona č. 24/2006 Z. z., ktorý je plne harmonizovaný s právom Európskej únie (ďalej len „EÚ“) v oblasti posudzovania vplyvov na životné prostredie (Smernica Rady 85/337/ES z 27. júna 1985 o posudzovaní vplyvov niektorých verejných a súkromných projektov na životné prostredie v znení smernice Rady 97/11/ES z 3. marca 1997, ktorou sa mení smernica Rady 85/337/ES a v znení smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/35/ES z 26. mája 2003, ktorou sa zabezpečuje účasť verejnosti pri navrhovaní určitých plánov a programov týkajúcich sa životného prostredia a ktorou sa menia a dopĺňajú s ohľadom na účasť verejnosti a prístup k spravodlivosti smernice Rady 85/337/ES a 96/61/ES.).

Podľa zákona č. 24/2006 Z. z. sa posudzujú projekty a ich zmeny, ktoré spĺňajú prahové hodnoty, ktoré sú uvedené v § 18 a v prílohe č. 8 tohto zákona a ktoré by mohli mať závažný vplyv na životné prostredie.

Vzhľadom na charakter OP VaV možno reálne predpokladať, že podstatná časť projektov ktoré budú predmetom žiadosti o NFP v rámci tohto OP, nebude spĺňať prahové hodnoty pre posudzovanie vplyvov na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z. z. To však neznamená, že pri týchto projektoch nie je potrebné venovať osobitnú pozornosť ochrane a tvorbe životného prostredia.

Posudzovaniu vplyvov na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z. z. môžu podliehať niektoré väčšie projekty OP VaV v rámci prioritných osí, zamerané najmä na modernizáciu a skvalitňovanie technickej infraštruktúry napr.:

Prioritná os 1 Infraštruktúra výskumu a vývoja

- väčšie stavebné úpravy spojené s investíciami do výskumného, vývojového a laboratórneho vybavenia a s investíciami do informačných technológií a širokopásmových sietí.

Prioritná os 2 Podpora výskumu a vývoja

- vytváranie a podpora vedecko-technologických parkov a technologických centier s priamym zapojením terciárnych vzdelávacích inštitúcií s cieľom realizácie nových poznatkov v komerčnej sfére (MSP aj veľké podniky) vo forme areálov poskytujúcich priestory, služby a kontakt so zdrojmi nových poznatkov;
- budovanie kompetenčných centier aplikovaného výskumu a vývoja, brokerských centier pre transfer technológií a znalostí, podpora partnerstva vysokých škôl, výskumných a vývojových organizácií s podnikateľským sektorom (MSP aj veľké podniky) v rámci regionálnych centier prostredníctvom prvotných investícií do ich infraštruktúry a nákladov na ich vybudovanie;
- rozsiahla výstavba, rekonštrukcia a obnova budov priamo spojených s projektom regionálnych centier, vedecko-technologických parkov, technologických centier a kompetenčných centier.

Prioritná os 3 **Infraštruktúra výskumu a vývoja v Bratislavskom kraji**

- väčšie stavebné úpravy spojené s investíciami do výskumného, vývojového a laboratórneho vybavenia, do informačných technológií a širokopásmových sietí;
- rozsiahla rekonštrukcia, úprava a obnova budov v súvislosti s nákupom nových technológií, zariadení.

Prioritná os 4 **Podpora výskumu a vývoja v Bratislavskom kraji**

- rozsiahla rekonštrukcia, úprava a obnova budov v súvislosti s nákupom nových technológií, zariadení.

Prioritná os 5 **Infraštruktúra vysokých škôl**

- výstavba nových budov existujúcich vysokých škôl;
- rozširovanie objektov vysokých škôl (napr. prístavba budovy, nadstavba budovy, akademické knižnice, doplnkové služby v rámci školského komplexu – úprava okolia školského komplexu).

Prioritná os 6 **Technická pomoc pre cieľ Konvergencia**

Povinnosť posudzovania vplyvov podľa zákona č. 24/2006 Z. z. sa nepredpokladá

Prioritná os 7 **Technická pomoc pre cieľ Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť**

Povinnosť posudzovania vplyvov podľa zákona č. 24/2006 Z. z. sa nepredpokladá.

Z uvedeného vyplýva, že povinnosť posudzovania vplyvov projektov OP VaV na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z. z. sa predpokladá najmä u projektov, ktoré sú charakteru stavebnej činnosti, realizácia ktorých podlieha povoleniu podľa zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov.

Výsledok hodnotenia

Plnenie Opatrenia č. 1 zo stanoviska MŽP SR bolo v hodnotenom období zabezpečené najmä tým, že povinnou prílohou žiadosti o nenávratný finančný príspevok (ďalej len „ŽoNFP“) bola požiadavka:

- doloženia záverečného stanoviska z posúdenia vplyvu projektu na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z. z. v prípade, ak projekt spĺňal prahové hodnoty pre posúdenie;
- rozhodnutia zo zisťovacieho konania, ak projekt spĺňal prahové hodnoty pre vykonanie zisťovacieho konania;
- čestné vyhlásenie žiadateľa, že projekt nespĺňa prahové hodnoty pre posudzovanie podľa zákona č. 24/2006 Z. z.

Záverečné stanovisko, rozhodnutie alebo čestné vyhlásenie sa vyžadovalo v hodnotenom období v prípade 14 výziev (OPVaV-2008/2.1/01-SORO, OPVaV-2008/2.2/01-SORO, OPVaV-2008/4.1/01-SORO, OPVaV-2008/4.2/01-SORO, OPVaV-2008/5.1/01-SORO, OPVaV-2008/5.1/02-SORO, OPVaV/K/RKZ/NP/2008-2 (PZ), OPVaV-2009/2.1/02-SORO, OPVaV-2009/2.1/03-SORO, OPVaV-2009/2.2/02-SORO, OPVaV-2009/4.1/02-SORO, OPVaV-2009/4.1/03-SORO, OPVaV-2009/4.2/02-SORO, OPVaV-2009/5.1/03-SORO).

V prípade ďalších 14 výziev sa preukázanie povinnosti posudzovania vplyvov na životné prostredie podľa zákona nepožadovalo (OPVaV/K/RKZ/NP/2008-1; OPVaV-2009/2.2/03-SORO; OPVaV-2009/2.2/04-SORO; OPVaV-2009/2.2/05-SORO; OPVaV-2009/4.2/03-SORO; OPVaV-2009/4.2/04-SORO; OPVaV-2009/4.2/05-SORO; OPVaV-2010/2.2/06-SORO; OPVaV-2010/4.2/06-SORO; OPVaV-2011/2.2/07-SORO; OPVaV-2011/4.2/07-SORO; OPVaV/K/RKZ/JEREMIE/2009-

1(opatrenie 2.2); OPVaV/K/RKZ/NP/2009-1(opatrenie 4.2); OPVaV/K/RKZ/JEREMIE/2009-1; OPVaV/K/RKZ/NP/2010-1).

RO a SORO túto skutočnosť odôvodnili tým, že súčasťou ŽoNFP v prípade projektov investičného charakteru, ktoré by mohli spĺňať prahové hodnoty pre posudzovanie podľa zákona č. 24/2006 Z. z. je i stavebné povolenie podľa zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov. Povinnou súčasťou žiadosti o stavebné povolenie projektov, ktoré spĺňajú prahové hodnoty pre posudzovanie vplyvov na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z. z., je i záverečné stanovisko z procesu posudzovania, prípadne rozhodnutie zo zisťovacieho konania. Podľa § 38, ods. 2 zákona č. 24/2006 Z. z. povoľujúci orgán nemôže bez priloženia záverečného stanoviska k činnosti vydať rozhodnutie o povolení činnosti (projektu), ktorý spĺňa prahové hodnoty podľa zákona č. 24/2006 Z. z.

Vzhľadom na skutočnosť, že k projektu sa v stavebnom konaní vyjadrujú i orgány štátnej správy z oblasti ochrany a tvorby životného prostredia, je už samotné stavebné povolenie vydané podľa stavebného zákona dostatočnou zárukou dodržania ustanovení zákona č. 24/2006 Z. z.

K upusteniu predkladania záverečného stanoviska, rozhodnutia zo zisťovacieho konania, prípadne čestného vyhlásenia ako povinnej prílohy ŽoNFP sa RO a SORO rozhodli z dôvodu zefektívnenia a zjednodušenia administratívnych činností súvisiacich s vypracovaním ŽoNFP, za dodržania požiadaviek a podmienok vyplývajúcich zo materiálu „Systém riadenia ŠF a KF na programové obdobie 2007 – 2013“, ktorý vydal centrálny koordinačný orgán (ďalej len „CKO“).

Na základe vyjadrenia SORO, žiadny z projektov, ktorý bol v hodnotenom období schválený na základe žiadosti o NFP nespĺňal prahové hodnoty na posudzovanie podľa zákona č. 24/2006 Z. z.

V rámci hodnotenia bolo vybraných a podrobne skontrolovaných 5 schválených projektov (Príloha č. 4). Každý z kontrolovaných projektov obsahoval len čestné vyhlásenie, že posudzovanie vplyvov na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z. z. nebolo potrebné vykonať. Hodnovernosť čestného vyhlásenia však nebolo možné podľa predloženej dokumentácie overiť, nakoľko dokumentácia, ktorá bola súčasťou žiadosti o NFP neobsahovala dostatok jednoznačných údajov na takéto overenie.

Čestné vyhlásenie by malo obsahovať informáciu, či projekt spĺňa prahové hodnoty pre posudzovanie vplyvov na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z. z. s uvedením kapacít, na základe ktorých by bolo možné skontrolovať hodnovernosť tohto vyhlásenia.

V rámci kontrolovaných projektov bolo

- v prípade dvoch z projektov doložené *prehlásenie žiadateľa, že nie je potrebné EIA*, bez uvedenia argumentov, ako sa k tomu dospelo;
- v prípade dvoch projektov bolo doložené čestné prehlásenie, že *žiadna z aktivít nebude mať vplyv na životné prostredie*, bez uvedenia na základe akého posúdenia dospel žiadateľ k takému záveru.
- v prípade jedného projektu bola v zozname povinných príloh žiadosti uvedená požiadavka doloženia dokladu vo veci posudzovania vplyvov na životné prostredie, ale takýto doklad dokumentácia neobsahovala.

Odpoveď na hodnotiace otázky

1. Dochádza na úrovni projektov k realizácii posudzovania vplyvov na životné prostredie?

Podľa vyjadrenia SORO, žiadny z projektov, ktorý bol v hodnotenom období schválený na základe žiadosti o NFP nespĺňal prahové hodnoty na posudzovanie podľa zákona č. 24/2006 Z. z.

2. Uskutočňuje sa toto posudzovanie podľa zákona tak, aby bola zabezpečená optimalizácia zvolených riešení a ich lokalizácie, výberu environmentálnych technológií, časovej a vecnej následnosti

realizačných krokov, ako aj vyváženosť environmentálnych, sociálnych a ekonomických aspektov realizovaných projektov.

Nakoľko žiadny z predložených projektov nespĺňal prahové hodnoty pre posudzovanie vplyvov podľa zákona č. 24/2006 Z. z., nebolo potrebné vykonať posúdenie žiadneho projektu pred jeho schválením na financovanie.

Vplyvy na životné prostredie projektov, ktoré podliehali povoleniu podľa stavebného zákona boli zhodnotené v procese stavebného konania podľa tohto zákona. Podľa § 43d stavebného zákona stavba musí po celý čas ekonomicky odôvodnenej životnosti vyhovovať základným požiadavkám na stavby. Jednou zo základných požiadaviek je i ochrana zdravia a životného prostredia. Stavba sa musí navrhnuť a postaviť tak, aby spĺňala environmentálnu vhodnosť a bezpečnosť a neohrozovala hygienu a zdravie v dôsledku vypúšťania znečisťujúcich látok do ovzdušia, vody a pôdy; emisií nebezpečného žiarenia; nedostatočného zneškodňovania odpadov a odpadových vôd a ďalšie.

Opatrenie č. 2: Pri rozhodovaní o výbere projektov dôsledne sledovať aspekt trvalej udržateľnosti podporovanej aktivity po skončení spolufinancovaného projektu a vyváženosť krátkodobých a dlhodobých vplyvov.

Východiskový stav

Základným strategickým dokumentom v oblasti TUR na Slovensku je „Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja Slovenskej republiky“ (ďalej len „NS TUR“), schválená uznesením vlády SR č. 978/2001 a uznesením NR SR č. 1989/2002.

Trvalo udržateľný rozvoj (ďalej len „TUR“) podľa tejto stratégie je cielený, dlhodobý (priebežný), komplexný a synergický proces ovplyvňujúci všetky oblasti života (duchovnú, sociálnu, ekonomickú, environmentálnu a inštitucionálnu), odohrávajúci sa na viacerých úrovniach (miestnej, regionálnej, národnej, medzinárodnej) a smerujúci prostredníctvom uplatňovania praktických nástrojov a inštitúcií k takému modelu fungovania spoločnosti, ktorý kvalitne uspokojuje materiálne, duchovné a sociálne potreby a záujmy ľudí, pričom rešpektuje hodnoty prírody a neprekračuje medze únosnej zaťažiteľnosti (kapacity) prírody, resp. krajiny a jej zdrojov.

TUR znamená, že potreby súčasnej generácie by sa mali uspokojovať bez toho, aby bola ohrozená schopnosť budúcich generácií uspokojovať svoje potreby.

V NSRR SR na roky 2007- 2013 sú definované štyri horizontálne priority (ďalej len „HP“), ktoré boli následne zohľadnené v relevantných OP vrátane OP VaV:

- marginalizované rómske komunity
- rovnosť príležitostí
- informatizácia spoločnosti
- trvalo udržateľný rozvoj

Hlavným koordinátorom zodpovedným za riadenie a implementáciu horizontálnej priority trvalo udržateľný rozvoj (ďalej len „HP TUR“) je Úrad vlády Slovenskej republiky (ďalej len „ÚV SR“) ... Pri ÚV SR bola zriadená pracovná skupina pre HP TUR, členmi ktorej sú zástupcovia RO jednotlivých OP vrátane OP VaV.

RO (vrátane RO OP VaV) pri hodnotení príspevku OP k cieľom HP TUR:

- poskytuje údaje potrebné pre hodnotenie HP TUR koordinátorovi HP TUR a hodnotiteľovi HP TUR v prípade vykonávania hodnotenia HP TUR v rámci OP;
- predkladá výsledky hodnotenia vo forme hodnotiacich správ členom monitorovacieho výboru (ďalej len „MV“) príslušného OP, Európskej komisii a koordinátorovi HP TUR, ak sú tieto

hodnotenia pre HP TUR relevantné, do 10 dní od ukončenia hodnotenia (prevzatie hodnotiacej správy RO);

- zverejňuje výsledky hodnotení prostredníctvom správ o vykonávaní OP, do ktorých RO zapracuje výsledky hodnotení ukončených k 31. decembru roka, ku ktorému sa správa o vykonávaní OP vzťahuje a informáciu o začatých a neukončených hodnoteniach k 31. decembru roka, ku ktorému sa správa o vykonávaní vzťahuje;
- vyjadruje sa k plánu hodnotení HP TUR prostredníctvom pracovnej skupiny pre HP TUR.

V NSRR a následne v materiáli „Systém koordinácie a implementácie horizontálnej priority Trvalo udržateľný rozvoj na roky 2007 – 2013“ boli definované nasledovné ciele HP TUR:

Hlavný cieľ HP TUR

Zabezpečenie environmentálnej, ekonomickej a sociálnej udržateľnosti ekonomického rastu.

Špecifické a čiastkové ciele HP TUR

1. Zvýšenie ekonomickej prosperity

- Posilnenie konkurencieschopnosti a efektívnosti ekonomiky Slovenska
- Zvýšenie úrovne výskumu, vývoja a vzdelávania
- Znižovanie energetickej a surovinovej náročnosti hospodárstva a zvýšenie využívania OZE

2. Zvýšenie kvality životného prostredia

- Racionálne využívanie prírodných zdrojov
- Zmiernenie dôsledkov zmeny klímy
- Zníženie znečisťovania zložiek životného prostredia
- Ochrana prírody a biologickej diverzity

3. Sociálna solidarita a inklúzia

- Zníženie miery nezamestnanosti
- Posilnenie postavenia znevýhodnených a marginalizovaných skupín obyvateľstva
- Zabezpečenie ochrany zdravia obyvateľstva

4. Vyrovnaný regionálny rozvoj

- Posilnenie celkového ekonomického, sociálneho a kultúrneho potenciálu regiónov
- Skvalitnenie dopravnej infraštruktúry
- Skvalitnenie informačnej infraštruktúry

Pre OP VaV boli priradené nasledovné ciele HP TUR:

OP Výskum a vývoj	
Prioritná os	Identifikované ciele HP TUR
1. Infraštruktúra výskumu a vývoja	1, 4
2. Podpora výskumu a vývoja	1
3. Infraštruktúra výskumu a vývoja v Bratislavskom kraji	1, 4
4. Podpora výskumu a vývoja v BK	1
5. Infraštruktúra vysokých škôl	1

Hlavný zdroj kvantitatívnych informácií, na ktorých je hodnotenie založené, predstavuje súbor merateľných ukazovateľov HP TUR, ktoré sú zadefinované v prílohe č. 2 materiálu „Systém koordinácie a implementácie horizontálnej priority Trvalo udržateľný rozvoj na roky 2007 – 2013“ s priradením k jednotlivým OP.

Pre OP VaV boli priradené nasledovné merateľné ukazovatele:

OP Výskum a vývoj	
Prioritná os	Ukazovateľ
1. Infraštruktúra výskumu a vývoja	Počet vytvorených pracovných miest pre výskumníkov
	Objem finančných prostriedkov poskytnutých na projekty venované problematike životného prostredia
	Objem finančných prostriedkov poskytnutých na projekty venované problematike zdravotného stavu obyvateľstva
2. Podpora výskumu a vývoja	Počet vytvorených pracovných miest pre výskumníkov
	Objem finančných prostriedkov poskytnutých na projekty venované problematike životného prostredia
	Objem finančných prostriedkov poskytnutých na projekty venované problematike zdravotného stavu obyvateľstva
3. Infraštruktúra výskumu a vývoja v Bratislavskom kraji	Počet vytvorených pracovných miest pre výskumníkov
	Objem finančných prostriedkov poskytnutých na projekty venované problematike životného prostredia
	Objem finančných prostriedkov poskytnutých na projekty venované problematike zdravotného stavu obyvateľstva
4. Podpora výskumu a vývoja v BK	Počet vytvorených pracovných miest pre výskumníkov
	Objem finančných prostriedkov poskytnutých na projekty venované problematike životného prostredia
	Objem finančných prostriedkov poskytnutých na projekty venované problematike zdravotného stavu obyvateľstva
5. Infraštruktúra vysokých škôl	Zvýšený inštalovaný výkon zariadenia zodpovedajúci obnoviteľným zdrojom energie
	Zateplená plocha
	Ročné úspory energie realizovaním projektu/úspora energie

V prílohe č. 3 materiálu „Systém koordinácie a implementácie horizontálnej priority Trvalo udržateľný rozvoj na roky 2007 – 2013“ je uvedený súbor merateľných ukazovateľov HP TUR identifikovaných v prílohe č. 13 NSRR priradených k jednotlivým OP.

Pre OP VaV sú uvedené nasledovné ukazovatele:

OP Výskum a vývoj	Strategický cieľ NSRR/HP TUR	Súhrnný index inovatívnosti (EIS)
	Špecifická priorita 2.2. NSRR HP TUR	Celkové výdavky na výskum a vývoj (% z HDP)
	HP TUR	Počet projektov s príspevkom k horizontálnej priorite TUR
		Objem finančných prostriedkov s príspevkom k horizontálnej priorite TUR

V prílohe č. 13 NSRR sú pre OP VaV k HP TUR priradené nasledovné indikátory horizontálnych priorít:

Názov indikátora
Počet patentov, ochranných značiek a iných prejavov duševného vlastníctva
Počet patentových prihlášok EPO
Počet patentových prihlášok EPO na 1 mil. obyvateľov
Počet publikácií v odborných časopisoch

Počet udelených patentov USPTO na 1 mil. obyvateľov
Počet výskumníkov, ktorí majú profesionálny prospech z poskytnutej podpory
Počet vytvorených pracovných miest pre výskumníkov
Súhrnný index inovatívnosti (EIS)
Percento finančných prostriedkov z celkového množstva financií na realizáciu projektov
<i>Počet projektov venovaných problematike životného prostredia</i>
Celkové výdavky na výskum a vývoj (% z HDP)
Počet inštitúcií výskumu a vývoja, ktoré boli technicky zhodnotené
Počet novovybudovaných a zrekonštruovaných budov a zariadení vysokých škôl
Počet projektov modernizácie vnútorného vybavenia súvisiaceho so vzdelávacím procesom na vysokých školách
Počet projektov podpory sietí pracovísk výskumu a vývoja
Počet projektov spolupráce výskumno-vývojových inštitúcií so spoločenskou a hospodárskou praxou
Počet vysokých škôl so zmodernizovaným vnútorným vybavením súvisiacim so vzdelávacím procesom
Počet zrekonštruovaných budov a zariadení vysokých škôl
Podiel výdavkov univerzít na VaV financovaný zo súkromných zdrojov
Počet študentov, ktorí majú prospech z kvalitnejšej infraštruktúry vysokých škôl
Percento finančných prostriedkov z celkového množstva financií alokovaných na realizáciu projektov venovaných problematike zdravotného stavu obyvateľstva
Počet projektov venovaných problematike zdravotného stavu obyvateľstva
Počet študentov, ktorí majú prospech z kvalitnejšej infraštruktúry vysokých škôl
Percento obyvateľstva s vysokoškolským vzdelaním vo veku 25 - 64 rokov

Podľa OP VaV jednou z prvých podmienok zaručiť TUR prostredníctvom implementácie prioritných osí OP VaV je zreformovať a posilniť štátne výskumné a inovačné systémy. Posilnením partnerstiev medzi verejným a súkromným sektorom a s prepojením na priaznivé regulačné prostredie sa vytvoria optimálne podmienky pre vzdelávanie, výskum a vývoj, odbornú prípravu a úspešné profesionálne pôsobenie, ktoré umožnia naplniť tento cieľ odrážajúci sa v sociálnej, ekonomickej a environmentálnej sfére (napr. zavádzaním nových moderných environmentálnych technológií do praxe).

Environmentálny aspekt bude zabezpečený vývojom a následným zavádzaním moderných ekologických technológií bez významných negatívnych vplyvov na životné prostredie. Transfer vedeckých poznatkov do praxe môže pozitívne ovplyvniť takmer všetky sféry spoločenského života - transfer nových technológií môže významne prispieť k znižovaniu zaťažovania jednotlivých zložiek životného prostredia. Napr. vývoj nových technológií obmedzujúcich produkciu látok spôsobujúcich globálne otepľovanie a pod. prispievajú pozitívne k ochrane ovzdušia. Ďalšou oblasťou predpokladaných pozitívnych vplyvov na ovzdušie sú nové vedecké poznatky uvádzané do praxe, ktoré budú orientované do oblasti využívania obnoviteľných zdrojov energie čo tiež prispeje k znižovaniu emisií a následnému skvalitňovaniu ovzdušia.

Prostredníctvom podpory rozvoja infraštruktúry vzdelávania (rekonštrukcie budov a modernizácia vnútorného vybavenia) je napĺňaný jeden zo strategických cieľov formulovaných v NS TUR, „Vybudovanie moderného a kvalitného školského systému, podpora vedy a výskumu“, ktorý prispieva k budovaniu moderného a kvalitného školského systému na vysokých školách. Pri skvalitňovaní infraštruktúry vysokých škôl sa predpokladajú aj investície do znižovania energetickej náročnosti budov (zatepľovanie stien, modernizácia vykurovacích zariadení), čo sa v konečnom dôsledku prejaví na nižšom znečisťovaní ovzdušia a znižovaní spotreby energie.

Nové technológie a postupy sa môžu pozitívne prejavíť aj v zdravotnej starostlivosti a ochrane zdravia, najmä vývojom nových liekov, nových liečebných a relaxačných metód, zlepšením pracovného prostredia.

Pozitívne účinky sa očakávajú aj v príspevkoch vedy a výskumu v oblasti produkcie potravín, v oblasti poľnohospodárskej výroby a pod.

Priblíženie vedy a výskumu spoločenskej praxi bude znamenať značný environmentálny, sociálny i ekonomický prínos. Nepriamym pozitívnym vplyvom bude aj prepojenie vedy a výskumu na podnikateľskú sféru. Možno očakávať zlepšenie socioekonomických podmienok malých a stredných podnikov vytváraním partnerstiev, progresívnejším využívaním nových poznatkov, inovatívnych technológií. Celkovo možno tak prispievať k zlepšeniu pracovného prostredia, k úsporám energií a zvýšeniu životnej úrovne obyvateľstva. Realizáciou programu možno očakávať aj zvýšenie zamestnanosti, a to vytvorením nových pracovných miest, ale aj skvalitňovaním pracovnej sily, čím sa vytvorí ľahšie uplatňovanie na trhu práce a pod. K najvýznamnejšiemu nárastu pracovných miest príde v oblasti výskumu, v oblasti vedomostnej ekonomiky, čo je významným pozitívnym prínosom uvedenia OP VaV do praxe.

Pre HP TUR bola vytvorená pracovná skupina, ktorej členom je aj zástupca RO pre OP VaV.

V hodnotenom období 2008 boli v oblasti HP TUR vypracované a schválené najmä nasledovné dokumenty, ktoré boli v hodnotenom období podľa potreby aktualizované a doplňované:

- Systém koordinácie HP TUR na roky 2007 – 2013, verzia 1.0 (2007); verzia 2.0(2008); verzia 3.0 (2008); verzia 4.0 (2009); verzia 4.1 (2009); verzia 5.0 (2010); verzia 6.0 (2011).
- Plán informovania a publicity koordinátora horizontálnej priority Trvalo udržateľný rozvoj na roky 2007 – 2013 (2008).
- Plán hodnotení horizontálnej priority Trvalo udržateľný rozvoj na programové obdobie 2007 – 2013 (2008); verzia 2.0 (2009).

Výsledok hodnotenia

V sledovanom období bolo v rámci OP VaV schválených 372 projektov (okrem projektov technickej pomoci). Z celkového počtu schválených projektov bolo 184 projektov s príspevkom k HP TUR, tzn. 49,5 % z celkového počtu schválených projektov.

Sledovania aspektov trvalej udržateľnosti podporovanej aktivity je zabezpečené vo všetkých etapách prípravy, výberu, realizácie a po ukončení realizácie projektu.

Etapa vypracovania žiadosti

Žiadosť o NFP obsahuje okrem iného informácie o

- merateľných ukazovateľoch a ich hodnote (vrátane ukazovateľov HP TUR);
- súlade projektu s HP TUR (či prispeje projekt k napĺňaniu cieľov NS TUR).

Merateľný ukazovateľ je nástroj na meranie dosiahnutia cieľa, mobilizácie zdrojov, dosiahnutých výsledkov, meranie kvality alebo kontextovej premennej. Je tvorený definíciou, jednotkou, časovým vymedzením, počiatočnou hodnotou a požadovanou hodnotou.

Merateľné ukazovatele sú dvojakého typu:

Ukazovatele výsledku - označujú hmatateľné produkty, bezprostredne dosiahnuté realizáciou projektu, často vyjadrené v merateľných jednotkách. Ukazovatele výsledku sa merajú priebežne počas realizácie projektu a na konci projektu. Dosiahnutie hodnôt ukazovateľov výsledku uvedených v zmluve o poskytnutí NFP je pre prijímateľa záväzná.

Ukazovatele dopadu - vyjadrujú dlhodobé dopady dosiahnutých výsledkov projektu (preto je medzi výsledkom a vplyvom logická väzba). Dopady sa hodnotia niekoľko mesiacov až rokov po dosiahnutí výsledkov (po ukončení projektu), ale v prípade relevantnosti je ho možné merať aj počas realizácie projektu.

Merateľné ukazovatele sú špecifikované pre jednotlivé opatrenia OP VaV (pozri Prílohu č. 5) a sú prílohou každej výzvy. Z týchto merateľných ukazovateľov si žiadateľ vyberie tie, ktoré sú príslušné pre predkladaný projekt a uvedie ich v žiadosti o NFP.

Deklarovanie vplyvu projektu na plnenie cieľov HP TUR je povinné pre všetkých žiadateľov o NFP zo ŠF a KF a sleduje sa vo formulári Žiadosť o NFP (ďalej len „ŽoNFP“).

- v ŽoNFP v časti „Súlady s HP“ žiadateľ posúdi, či projekt prispieje k napĺňaniu cieľov HP TUR;
- ak žiadateľ označí odpoveď „áno“, deklaruje, že projekt je relevantný k HP TUR a slovné špecifikuje vplyv na ciele HP TUR vzhľadom na ciele, cieľovú skupinu a aktivity projektu (projekt, ktorého oprávnené alebo neoprávnené výdavky, resp. ich časť sú použité na zvýšenie ekonomickej prosperity, zvýšenie kvality životného prostredia, sociálnu solidaritu a inklúziu a vyrovnaný regionálny rozvoj);
- v prípade relevantnosti projektu k HP TUR použije minimálne jeden ukazovateľ výsledku relevantný pre HP TUR;
- pri deklarovaní vplyvu k napĺňaniu cieľov HP TUR a výbere merateľných ukazovateľov HP TUR žiadateľ vychádza z príručky pre žiadateľa, resp. z ďalšej podpornej dokumentácie, napr. inštrukcia k vyplneniu ŽoNFP a formulár ŽoNFP, ktoré sú mu k dispozícii v čase zverejnenia výzvy;
- pri deklarovaní vplyvu k napĺňaniu cieľov HP TUR sú žiadateľovi v čase zverejnenia výzvy k dispozícii aj kritériá pre výber projektov, ktoré zahŕňajú hodnotiace a výberové kritériá.

Žiadateľ je povinný uviesť v každej žiadosti o NFP príslušné merateľné ukazovatele. Merateľné ukazovatele, ktoré uvedie žiadateľ v žiadosti sa zohľadňujú pri výbere projektov na schválenie a následne sú predmetom monitorovania v rámci ITMS. Žiadateľ musí monitorovať minimálne jeden ukazovateľ výsledku a jeden ukazovateľ dopadu z ukazovateľov definovaných v zozname.

V prípade, že sa nenaplnia očakávané hodnoty merateľných ukazovateľov RO/SORO pristúpi ku kráteniu rozpočtu projektu, resp. ku kráteniu výdavkov v prípade nenaplnenia ukazovateľov, ktoré si prijímateľ vybral a podpisom zmluvy odsúhlasil. V prípade výrazného nenaplnenia ukazovateľov môže RO/SORO odstúpiť od zmluvy o poskytnutí NFP:

Hodnotenie a výber projektov

Kritériá TUR sú súčasťou hodnotiacich kritérií pri hodnotení a výbere projektov. Hodnotí sa, či projekt podporuje TUR vo všetkých jeho troch zložkách – environmentálnej, sociálnej a ekonomickej. Hodnotiace a výberové kritériá sú súčasťou každej výzvy, uzavretej výzvy a priameho zadania.

RO definuje výberové kritériá tak, aby preukázateľne vyjadrovali mieru prínosu projektu k cieľom OP a cieľom HP TUR a jeho potenciálnu pridanú hodnotu pre naplnenie stratégie OP.

Hodnotitelia vykonávajú odborné hodnotenie ŽoNFP podľa inštrukcie k aplikovaniu hodnotiacich kritérií schválenej RO. Projekt posudzujú ako celok, berú do úvahy údaje a informácie uvedené v ŽoNFP vrátane jej povinných príloh.

Hodnotiace kritériá zohľadňujú najmä či:

- je deklarovaný príspevok projektu k HP TUR v súlade s cieľmi HP TUR;
- prispievajú ciele a aktivity projektu k napĺňaniu cieľov HP TUR;
- je deklarovaný príspevok projektu k HP TUR adekvátne prepojený na merateľné ukazovatele (povinnou podmienkou je minimálne jeden ukazovateľ výsledku) s relevanciou HP TUR.

Ak žiadateľ v ŽoNFP nešpecifikoval príspevok prostredníctvom relevantného ukazovateľa výsledku alebo špecifikoval príspevok iba prostredníctvom ukazovateľa dopadu, hodnotiteľ v rámci hodnotiaceho kritéria za HP TUR prideli nulové bodové hodnotenie.

Hodnotiteľ má v čase odborného hodnotenia k dispozícii základné informácie o HP TUR a jej cieľoch prostredníctvom podporných materiálov a inštrukcií od koordinátora HP TUR.

Po ukončení projektu

Aspekt TUR sa sleduje i v období po ukončení projektu. Sledovanie a vyhodnocovanie ukazovateľov TUR je súčasťou monitoringu. Proces monitorovania sa začína na úrovni projektov. Informácie poskytuje prijímateľ prostredníctvom monitorovacích správ.

Monitorovanie projektu sa vykonáva

- počas realizácie aktivít projektu;
- počas platnosti a účinnosti Zmluvy o poskytnutí NFP po ukončení realizácie aktivít projektu.

Prijímateľ je povinný počas platnosti a účinnosti Zmluvy o poskytnutí NFP pravidelne predkladať RO monitorovacie správy vo formáte určenom RO/SORO, a to :

- priebežnú monitorovaciu správu počas realizácie aktivít projektu v 3 mesačných intervaloch;
- záverečnú monitorovaciu správu po ukončení realizácie aktivít projektu;
- následnú monitorovaciu správu po ukončení realizácie aktivít projektu počas 5 rokov odo dňa ukončenia realizácie aktivít projektu.

Nesplnenie povinnosti prekladať monitorovacie správy projektu, ktorá vyplýva pre prijímateľa zo Zmluvy o poskytnutí NFP, sa považuje za porušenie zmluvy o poskytnutí NFP so všetkými dôsledkami.

Vzhľadom na stav implementácie projektov OP VaV nebolo ešte v sledovanom období možné vyhodnocovať plnenie všetkých ukazovateľov vplyvu a príspevku schválených a realizovaných projektov k napĺňaniu špecifických a čiastkových cieľov HP TUR.

Informácia o príspevku OP k HP TUR je súčasťou každej výročnej správy o vykonávaní OP VaV. Uvádzajú sa informácie o plnení merateľných ukazovateľov, počet a hodnota zazmluvnených projektov s príspevkom k HP TUR.

Odpoveď na hodnotiace otázky

1. Sleduje sa pri rozhodovaní o výbere projektov aspekt trvalej udržateľnosti podporovanej aktivity po skončení projektu?

Sledovania aspektov trvalej udržateľnosti podporovanej aktivity je zabezpečené vo všetkých etapách prípravy, výberu, realizácie a po ukončení realizácie projektu. HP TUR je hodnotená iba v tých projektoch, v ktorých žiadatelia deklarujú v žiadosti príspevok projektu k HP TUR.

2. Zohľadňujú riešené projekty aspekt trvalej udržateľnosti podporovanej aktivity po skončení spolufinancovaného projektu a vyváženosť krátkodobých a dlhodobých vplyvov?

U schválených projektov sa sleduje ich príspevok k HP TUR, v rozsahu vyváženosti dlhodobých a krátkodobých vplyvov. Tieto vplyvy bude možné presnejšie identifikovať po ukončení riešenia projektu. V krátkodobom horizonte (cca do dvoch rokov) bude celkový vplyv OP VaV na životné prostredie reprezentovaný malým nárastom negatívnych vplyvov OP VaV na životné prostredie spôsobený najmä vplyvmi pri rekonštrukcií a modernizácii existujúcich objektov a zariadení. Z hľadiska územného pôsobenia budú uvedené vplyvy pôsobiť v lokalitách sídiel rekonštruovaných a modernizovaných objektov. V strednodobom a dlhodobom horizonte sa predpokladajú pozitívne vplyvy OP VaV na životné prostredie, ktoré budú reprezentované celkovým zlepšením stavu životného prostredia s dosahom na celá územie Slovenska.

U projektov schválených a riešených v hodnotenom období je reálny predpoklad plnenia viacerých princípov a kritérií TUR vyplývajúcich z NS TUR napr.:

- Princíp podpory rozvoja ľudských zdrojov (napr. prístup ku kvalitnejšiemu systému vzdelávania; výskum a vývoj zameraný na ochranu zdravia ľudí);
- Ekologický princíp (napr. optimalizácia priestorového usporiadania a funkčného využívania krajiny; minimalizácia negatívnych vplyvov na zložky životného prostredia vývojom a zavádzaním nových technológií; zvýšenie využívania obnoviteľných zdrojov energie)
- Princíp autoregulačného a sebahodnotiaceho vývoja (napr. odhaľovanie a využívanie prírodných a antropicky simulovaných autoregulačných a sebahodnotiacich mechanizmov; vývoj nových uzavretých cyklov výroby a spotreby);
- Princíp efektívnosti (napr. vývoj nových technológií s minimalizáciou surovinových a energetických vstupov a minimalizácia strát);
- a ďalšie princípy.

Opatrenie č. 3: Pri rozhodovaní o výbere projektov sledovať vyváženosť lokálnych, regionálnych a národných vplyvov projektov.

Východisková situácia

OP VaV zahŕňa dva ciele - cieľ *Konvergencia*, ktorý sa týka celého územia SR mimo Bratislavského kraja a cieľ *Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť* týkajúceho sa výlučne Bratislavského kraja. Po vecnej stránke OP VaV nešpecifikuje pre tieto dva ciele osobitné opatrenia a aktivity, nakoľko všetky regióny SR čelia v oblasti výskumu a vývoja rovnakým problémom. Dôvodom na zakomponovanie oboch cieľov do spoločného programového dokumentu bola snaha zjednotiť a sprehľadniť nevyhnutné aktivity, ktoré zaručia synergický efekt medzi jednotlivými aktivitami programu v jednotlivých regiónoch SR.

Oblasť Bratislavy a jej okolia predstavuje cca 50 % výskumno-vývojového potenciálu SR, ale bez rovnakej podpory nie je možné zaručiť v budúcnosti efektívne napĺňanie cieľov a vízie Lisabonskej stratégie rovnomerne, nakoľko oblasť Bratislavy a jej okolia v rámci výskumu a vývoja čelí rovnakým štrukturálnym problémom ako ostatné regióny Slovenska. Týka sa jej aj hlavný štrukturálny problém celého územia SR - nedostatočné prístrojové vybavenie a technická infraštruktúra výskumu a vývoja, bez čoho nie je možné realizovať samotný výskum a prepojiť ho s podnikateľskou sférou. Na základe uvedených argumentov bola SR udelená výnimka presunu časti finančných prostriedkov z cieľa *Konvergencia* do cieľa *Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť*.

Cieľom prioritných osí v rámci Regionálnej konkurencieschopnosti a zamestnanosti je preto integrovať výskumno-vývojový a technologicko-inovačný potenciál SR v súlade s prioritami rozvoja daného regiónu, modernizovať technologické vybavenie a infraštruktúru pracovísk vedy a výskumu a rozvíjať siete špičkových pracovísk zabezpečujúcich výskum a vývoj a prepojenie na technologické inovácie, ktoré by sa zamerali na priority regiónu. V rámci PO 3 sa bude podporovať rast výkonnosti a konkurencieschopnosti vedecko-výskumnej základne prostredníctvom modernizácie technického vybavenia organizácií výskumu a vývoja, budovania laboratórií so špičkovým vybavením v oblastiach, ktoré sú perspektívne z hľadiska ďalšieho rozvoja SR, budovania a modernizácie podpornej infraštruktúry výskumu a vývoja a to najmä v oblasti informačných technológií – budovanie počítačových sietí, budovanie vysokorýchlostných informačných sietí medzi pracoviskami výskumu a vývoja. V rámci PO 4 sa budú rovnako koncentrovať príspevky OP VaV na budovanie sietí pracovísk výskumu a vývoja s výstupmi na excelentnej úrovni prostredníctvom podpory začleňovania pracovísk do nadregionálnych

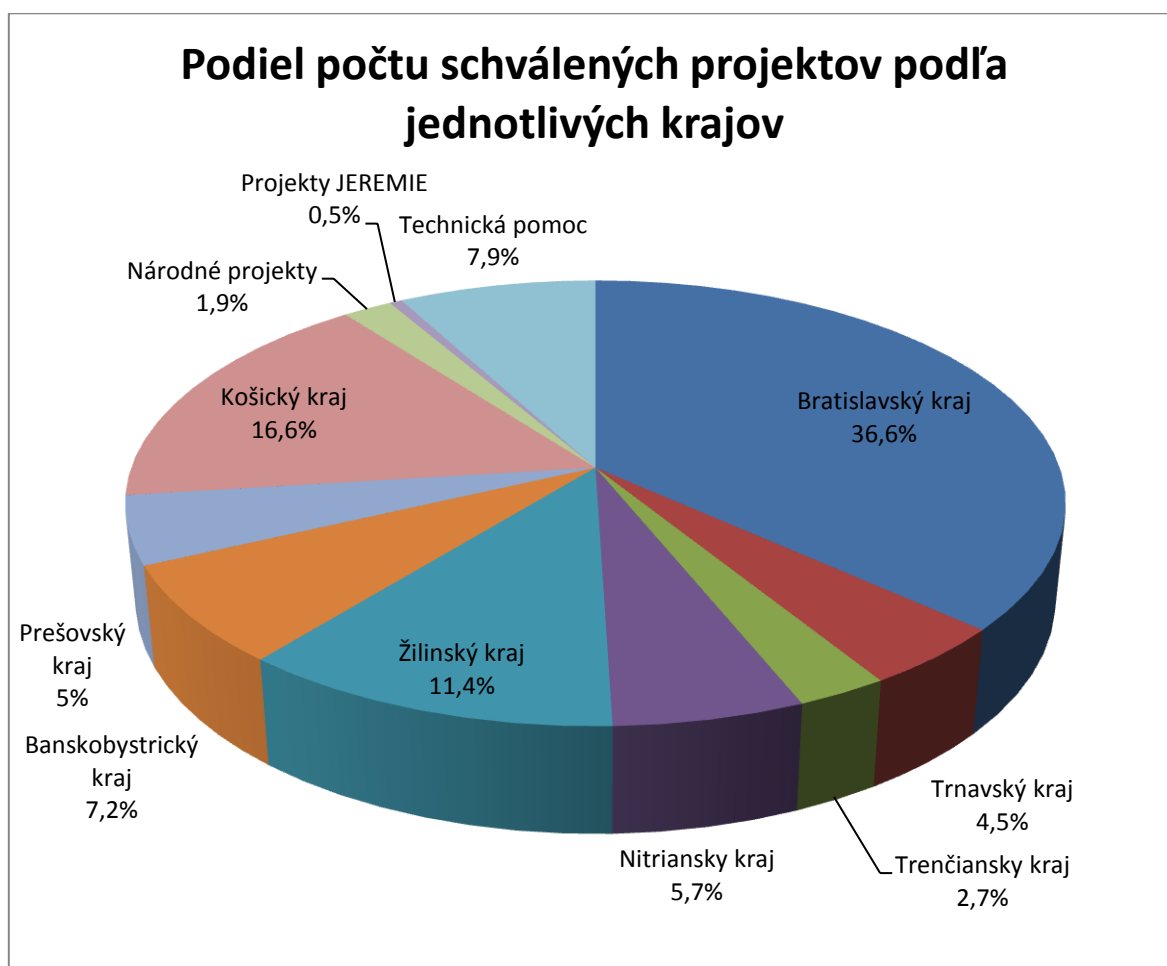
a medzinárodných sietí pre spoluprácu vo výskume, vývoji a v inováciách, vo väzbe na rozvojové priority regiónu.

Výsledok hodnotenia

V hodnotenom období sa pri výbere projektov zohľadňovali skutočnosti uvedené v predchádzajúcej časti. Čo sa týka charakteru projektov, ich podstatná časť má z hľadiska vplyvu dosah na územie celej SR i napriek tomu, že konkrétne pracoviska vedy a výskumu, ktoré požiadali o NFP sú nerovnomerne rozmiestnené v jednotlivých regiónoch SR. Z uvedeného dôvodu je požiadavka uvedená v opatrení č. 3 stanoviska MŽP SR pre OP VaV nie celkom primeraná.

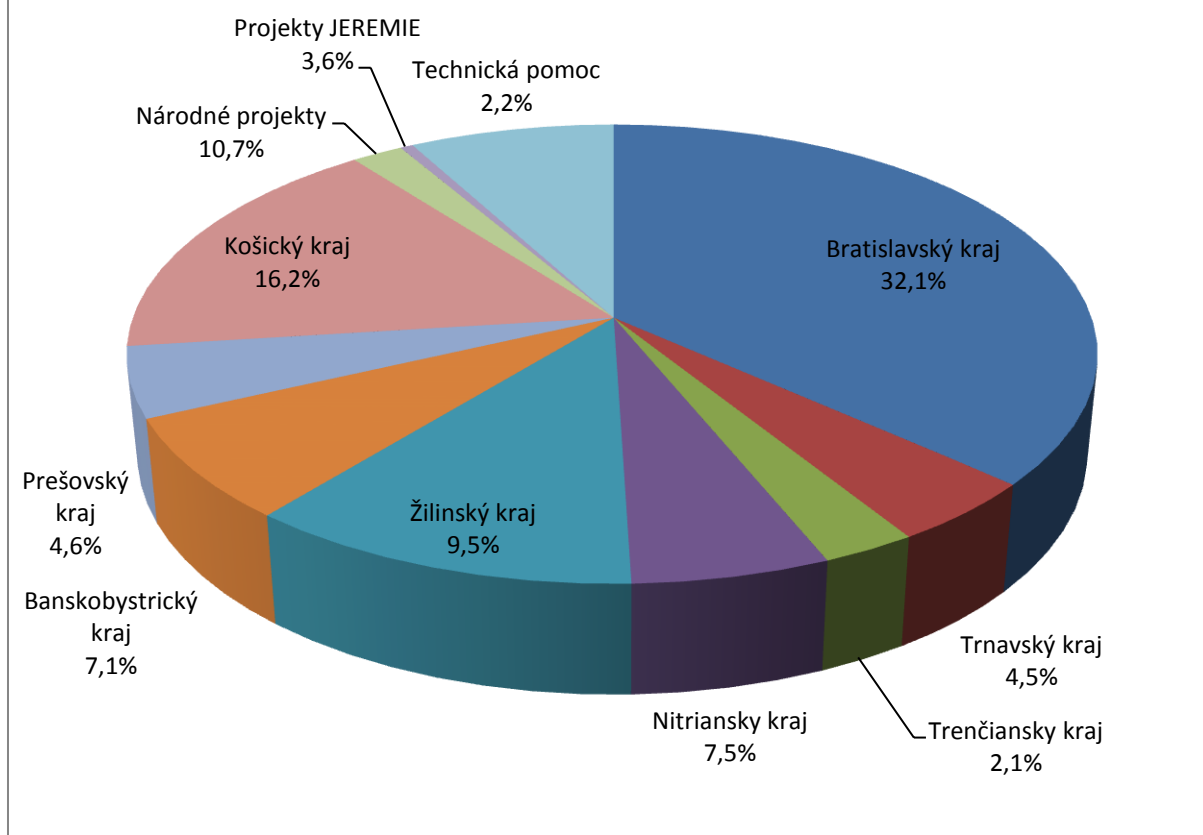
Počty a podiel schválených projektov je možné jednoznačne hodnotiť len z pohľadu sídiel jednotlivých výskumno-vývojových pracovísk, ktorým boli projekty schválené. Podiel počtu a hodnoty schválených projektov podľa sídiel príjemcov v jednotlivých regiónoch/krajoch SR je uvedený v Prílohe č. 3.

Najväčší počet projektov (148 projektov) bol schválený pre výskumno-vývojové pracoviská v Bratislavskom kraji a najmenší (11 projektov) pre výskumno-vývojové pracoviská v Trenčianskom kraji

Z hľadiska hodnoty schválených projektov je podiel schválených NFP pre výskumno-vývojové pracoviská v jednotlivých krajoch SR podobný ako podiel z hľadiska počtu projektov.

Podiel hodnoty schválených projektov podľa jednotlivých krajov

Podiel schválených projektov pre výskumno-vývojové pracoviská umiestnené v jednotlivých regiónoch z hľadiska počtu projektov i z hľadiska hodnoty zodpovedá ich reálnemu rozmiestneniu v rámci SR.

Umiestnenie nových centier výskumu a projektov rekonštrukcií existujúcich objektov na ktoré bol schválený NFP podľa krajov je uvedený v Prílohe č. 6. Prehľad počtu prijímateľov NFP podľa krajov je uvedený v Prílohe č. 7 a Prílohe č. 8.

Väčším problémom je hodnotenie plošného dosahu projektov. Dosah výsledkov projektu je možné len ťažko ohraničiť a určiť v priebehu riešenia výskumno-vývojového projektu. Značná časť projektov môže mať dosah i na celé územie SR.

Odpoveď na hodnotiace otázky

1. Sleduje sa pri rozhodovaní o výbere projektov vyváženosť lokálnych, regionálnych a národných vplyvov projektov?

Pri rozhodovaní o výbere projektov sa sleduje i vyváženosť lokálnych regionálnych a národných vplyvov primerane charakteru OP VaV a charakteru projektov.

Opatrenie č. 4: Zabezpečiť transparentnosť vrátane prístupu k informáciám v celom procese vyhlasovania výziev, výberu a pridelenia prostriedkov, ako aj monitoringu a hodnotenia projektov, jednotlivých prioritných osí a programu, za rešpektovania ochrany hospodárskej súťaže.

Východisková situácia

Činnosti v oblasti informovania a publicity OP VaV boli vykonávané podľa nariadenia Komisie (ES) č. 1828/2006 z 8. decembra 2006, ktorým sa stanovujú vykonávacie pravidlá nariadenia Rady (ES) č. 1083/2006, ktorým sa ustanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde a Kohéznom fonde a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1080/2006 o Európskom fonde regionálneho rozvoja.

Komunikačné a informačné aktivity sú plánované s ročným predstihom v Ročnom operatívnom pláne informovania a publicity (ďalej len „ROPIP“) pre OPV a OP VaV, ktorý nadväzuje na Komunikačný plán OP V a OP VaV schválený EK 5. mája 2008.

Vzhľadom na to, že ROPIP pokrýva úroveň OP VaV a štrukturálnych fondov, ako aj úroveň výziev, na jeho príprave sa podieľajú RO aj SORO. Uvedeným postupom sa dosiahla jednotná prezentácia a koordinácia jednotlivých aktivít OP VaV z časového aj finančného hľadiska.

Na základe Manuálu pre informovanie a publicitu uvedeného v „Systéme riadenia ŠF a KF“ bol vytvorený spoločný „Manuál pre informovanie a publicitu OP Vzdelávanie a OP VaV“ v ktorom sú definované minimálne štandardy a jednotné postupy v oblasti informovania a publicity o ES a programoch podporovaných z prostriedkov ES a o OP. Manuál bol aktualizovaný 15. 10. 2008.

Výsledok hodnotenia

Informovanosť a prístupu k informáciám boli v hodnotenom období transparentne zabezpečené v celom procese implementácie OP VaV.

Publicitu a poskytovanie informácií v rámci OP VaV zabezpečoval

- RO (MŠ RR a následne MŠVVŠ SR)
- SORO

Každá výzva OP VaV v hodnotenom období bola zverejnená na internetových stránkach www.minedu.sk a www.asfeu.sk;

Oznamy k jednotlivým výzvam na predkladanie ŽoNFP boli zverejňované v denníkoch s celoštátnym dosahom.

Súčasťou každej výzvy zverejnenej na internetových stránkach v jednotlivých rokoch hodnoteného obdobia boli:

Všeobecné materiály

- OP VaV (úplné znenie s prílohami).
- Programový manuál k OP VaV.
- Štatút výberovej komisie na výber a schvaľovanie ŽoNFP pre OP VaV.
- Rokovací poriadok výberovej komisie na výber a schvaľovanie ŽoNFP pre OP VaV.
- Manuál pre informovanie a publicitu.
- Príručka pre žiadateľa.
- Grafický manuál.
- Číselník odborov vedy a techniky.

Výzva a jej prílohy

- Úplné znenie výzvy na predkladanie žiadosti o NFP.
- Formulár žiadosti o NFP.
- Zoznam povinných príloh k žiadosti o NFP.
- Vzorové formuláre povinných príloh:
 - Opis projektu.
 - Rozpočet projektu s komentárom.
 - Životopis zamestnanca zodpovedného za realizáciu projektu.
 - Čestné vyhlásenie o tom, že žiadateľ je/nie je platcom DPH pre aktivity navrhnuté v projekte (vzorový formulár).
 - Čestné vyhlásenie (vzorový formulár) o tom že:
 - o žiadateľ nie je daňovým dlžníkom;
 - o žiadateľ nie je dlžníkom poisťného na sociálne poistenie (dôchodkové, nemocenské, garančné a úrazové poistenie, poistenie v nezamestnanosti, poistenie do rezervného fondu solidarity) a dlžníkom príspevkov na starobné dôchodkové sporenie;
 - o žiadateľ nie je dlžníkom poisťného na zdravotné poistenie;
 - o žiadateľ nie je v likvidácii;
 - o voči žiadateľovi nie je vedená exekúcia alebo výkon rozhodnutia;
 - o nie je voči žiadateľovi začaté konkurzné/reštrukturalizačné konanie,
 - o nie je na majetok žiadateľa vyhlásený konkurz,
 - o nebol proti žiadateľovi zamietnutý návrh na vyhlásenie konkurzu pre nedostatok majetku;
 - o žiadateľ má zabezpečené zdroje na spolufinancovanie projektu;
 - o na majetok organizácie (príslušné pozemky a stavby, na ktorých sa má projekt realizovať) nebolo zriadené záložné právo podľa § 151a a nasl. Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov.
 - Čestné vyhlásenie, že k realizácii projektu nie je potrebné rozhodnutie o povolení činnosti podľa zákona č.50/1976 Zb.) v závislosti od charakteru stavby a jej zmeny podľa zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov (stavebný zákon).
 - Čestné vyhlásenie, že k realizácii projektu nie je potrebné záverečné stanovisko alebo rozhodnutie zo zisťovacieho konania podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
 - Súhlas dotknutej osoby podľa zákona 428/2002 Z. z. - zamestnanca zodpovedného za realizáciu projektu.
 - Kritériá definujúce centrum excelentnosti č.1-5 a č. 6.
 - Finančná analýza projektu pre projekty generujúce príjmy podľa čl. 55 nariadenia Rady (ES) č.1083/2006 v tom prípade, ak je možné vopred objektívne odhadnúť príjmy projektu (v prípade investičných projektov, ak relevantné v zmysle Príručky pre žiadateľa o nenávratný finančný príspevok z Európskeho fondu regionálneho rozvoja, časť 4.8.4 Projekty generujúce príjem, resp. čestné vyhlásenie - žiadateľa o tom, že finančná analýza nie je pre projekt relevantná).
 - Vyhlásenie o partnerstve.
 - Čestné vyhlásenie žiadateľa o tom, že predmetom žiadosti o nenávratný finančný príspevok nie je financovanie stavebných činností, a preto predloženie dokladov o vysporiadaní vlastníckych vzťahov k príslušným stavbám nie je relevantné.).
- Hodnotiace a výberové kritériá projektov príslušnej prioritnej osi.
- Kritériá č. 1 až 5 definujúce centrum excelentnosti.
- Kontrolný zoznam pre kontrolu formálnej správnosti ŽoNFP.

- Zmluva o poskytnutí NFP (vzor zmluvy vrátane vzorov príloh).
- Zmluva o partnerstve (vzor zmluvy).
- Adresy Regionálnych informačných kancelárií (RIK).
- Finančná analýza projektu pre investičné projekty.
- Analýza nákladov a prínosov projektu.
- Oblasť výskumu hodnotené v rámci komplexnej akreditácie.
- Pokyn k ohodnoteniu výstupov publikačnej činnosti.
- Zoznam oprávnených a neoprávnených výdavkov.
- Ukazovatele na úrovni projektu pre príslušné opatrenia.
- Základný číselník výdavkov ŠF a KF v programovom období 2007-2013.
- Dizajn manuál loga OP VaV.
- Link na Systém riadenia štrukturálnych fondov a KF na programové obdobie 2007 – 2013.

Pre informovanie a publicitu boli používané všetky dostupné informačné prostriedky:

- tlačové médiá
- rozhlas
- televízia
- internet
- telefonické, FAX a e-mailové konzultácie
- podujatia
- publikácie
- drobné propagačné predmety
- regionálne informačné kancelárie

Využívanie médií

Tlačové médiá

- V rokoch 2007 - 2011 boli noviny a časopisy využívané na šírenie informácií o OP VaV prostredníctvom tlačových správ a platenej plošnej inzercie.

Rozhlas

V rámci rozhlasového vysielania boli vysielané reportáže vo veci OP VaV

- príspevky súvisiace so šírením informácií o možnostiach, ktoré ponúka OP VaV;
- o vyhlásených výzvach projektov.

Televízia

RO a SORO spolupracovali pri tvorbe cyklu odbornovo-vzdelávacích relácií s názvom „Eurovzdelávanie a euroveda“. Reláciu vysielala Slovenská televízia (STV2) od 29. mája 2008. Cieľom bolo poskytovať verejnosti aktuálne informácie o OP Veda a OP VaV. V roku 2008 bolo odvysielaných celkovo 7 relácií.

MŠ SR a Agentúra spolupracovali aj pri príprave relácie „Euroškolsť a výskum“, ktorá bola vysielaná na TA3. Cieľom relácie bolo predstaviť úlohy RO a SORO, možnosti čerpania NFP z OP VaV, proces predkladania projektov a najčastejšie vyskytujúce sa chyby pri príprave projektov.

Na televíznych kanáloch Markíza a Slovenská televízia boli odvysielané viaceré reportáže vo veci implementácie OP VaV.

Internet

Informácie o OP VaV boli zverejňované na internetovej stránke MŠ SR www.minedu.sk.

V júni 2007 bola verejnosti sprístupnená internetová stránka Agentúry www.asfeu.sk. Na tejto stránke sú okrem základných informácií o Agentúre, jej poslaní a cieľoch, i všetky informácie o štrukturálnych fondoch EÚ ako aj dôležité dokumenty a aktuálne informácie súvisiace s OP VaV ako napr.:

- aktuálne výzvy na predkladanie žiadosti o nenávratný finančný príspevok;
- zoznamy schválených projektov;
- zoznamy prijímateľov projektov;
- informácie o školeniach a seminároch pre potenciálnych žiadateľov o NFP a prijímateľov;
- všetky informácie potrebné k príprave projektov finančne podporovaných z ERDF;
- užitočné linky na ďalšie internetové stránky týkajúce sa danej problematiky.

Na obidvoch web-stránkach (www.minedu.sk aj www.asfeu.sk) bola zverejnená výzva na prihlásenie sa do hromadného elektronického distribučného zoznamu (tzv. „mailing listu“), cez ktorý možno prijímať informácie o aktuálnych výzvach OP VaV a ďalších dôležitých informáciách súvisiacich s OP VaV.

Formou distribučného zoznamu sú záujemci informovaní o:

- plánovanom časovom harmonograme výziev;
- o zverejnených výzvach na predkladanie žiadosti o NFP;
- výročných správach o vykonávaní OP VaV;
- aktualizácii dokumentov OP VaV, usmerneniach, metodických pokynoch a príručkách;
- zasadnutiach Monitorovacieho výboru pre vedomostnú ekonomiku.

Priebežne boli dopĺňané aktualizované programové dokumenty, príručky, informácie o monitorovacom výbore a pod. Pribudli nové podrubriky, napr. Výročné správy a Horizontálne priority.

Zoznam schválených národných aj dopytovo-orientovaných projektov je i v súčasnosti sprístupnený cez stránku <http://www.minedu.sk/index.php?lang=sk&rootId=3379>.

Zoznamy prijímateľov NFP sú aktualizované v termíne do 30 dní odo dňa podpisu zmluvy o poskytnutí NFP.

Všetky relevantné informácie o OP VaV boli sprostredkované aj CKO, ktorý ich následne publikoval na národnom informačnom portáli www.nsrr.sk.

Komunikácia prebiehala aj so súkromnými internetovými portálmi, napr. www.euractiv.sk a www.edotacie.sk.

Telefón, e-mail, FAX

Informácie o možnostiach čerpania finančných prostriedkov z OP VaV boli poskytované priebežne telefonicky, písomne a formou osobných konzultácií. V prípade SORO poskytovali konzultácie manažéri publicity v priestoroch Agentúry a v regionálnych informačných kanceláriách.

Podujatia

Realizácia podujatí bola považovaná za dôležitý prvok osobného kontaktu a interakcie RO/SORO s cieľovými skupinami publicity. Určené boli najmä potenciálnym prijímateľom (vysoké školy a univerzity, SAV a jej ústavy) a ďalším programovým partnerom.

Ku každej vyhlásenej výzve na dopytovo-orientované projekty organizovala Agentúra informačné semináre v jednotlivých regiónoch Slovenska s cieľom zvyšovať kvalitu predkladaných projektov. Týmto spôsobom poskytovala detailné informácie o výzvach, usmerňovala žiadateľov pri príprave projektov a predkladaní ŤoNFP. Účasť na seminároch bola bezplatná.

Publikácie

V hodnotenom období boli vydané rôzne publikácie, napr.:

- 2007 publikácia „Operačný program Výskum a vývoj“;
- 2007 letáky a brožúry k OP VaV:
 - leták Operačný program Výskum a vývoj 2007 - 2013;

- brožúry k OP Výskum a vývoj 2007-2013;
- brožúry Časový harmonogram výziev na rok 2008 k OP VaV 2007-2013;
- 2008 dotlač publikácie „Operačný program Výskum a vývoj“;
- 2008 brožúra „Sprievodca získaním podpory z Operačného programu Výskum a vývoj“;
- 2008 DVD „Cesta od nápadu k realizácii projektu“;
- 2009 publikácia „Príklady dobrej praxe – Zaoštroené na výskum a vývoj“;
- 2009 publikácia „Finančná podpora z OP Výskum a vývoj“;
- 2009 leták „Ako na projekty- príležitosti a možnosti“;
- 2009 leták „Rozpočet projektu“;
- 2009 leták „Monitoring a kontrola projektu“;
- 2009 leták „Personálne výdavky“;
- 2009 leták „Verejné obstarávanie“;
- 2009 DVD „Podporujeme výskumné aktivity na Slovensku“.

Publikácie boli dostupné verejnosti v RIK a na podujatiach organizovaných v rámci OP VaV. Brožúry a letáky boli distribuované cieľovým skupinám v rámci regionálnych konferencií.

V rámci šírenia informácií o OP VaV bol v zborníku ku knižnému veľtrhu a výstave pedagogických potrieb „BIBLIOTÉKA – PEDAGOGIKA“, konanej v dňoch 8. až 11. novembra 2007, zverejnený informačný článok o možnostiach, ktoré poskytuje OP VaV.

RO vydal pre SORO viacero usmernení napr. vo veci výberových kritérií, verejného obstarávania, k príprave zmluvy o partnerstve, finančnej analýzy, spracovania zálohových faktúr v rámci žiadosti o platbu, registrácie ŽoNFP, úpravy formulárov Zmlúv o poskytnutí NFP, čestných vyhlásení predložených žiadateľmi o NFP a ďalšie.

Drobné propagačné predmety

Drobné propagačné predmety boli pripravené a distribuované jednotlivým cieľovým skupinám.

Podľa článku č. 9 Nariadenia Komisie (ES) č. 1828/2006 a manuálu pre informovanie a publicitu boli zabezpečené drobné propagačné predmety, ktoré majú podporiť zvýšenie povedomia verejnosti o OP VaV. V hodnotenom období boli pripravené a distribuované cieľovým skupinám nasledovné drobné propagačné predmety: guľôčkové pero; sada písacích potrieb; samolepiace bloky; vizitkár; kľúčenka; privesok so žetónmi; farbičky v obale; látková taška na dokumenty; šiltovka; sada zvýrazňovačov; USB kľúč 1 GB; diár; obal na dokumenty; písací blok A4; samolepiaci blok; diáre týždenné A5; diáre týždenné A6; nálepky s logom EÚ; vianočné pohľadnice; obal na vizitky; vizitkár – zakladač; šnúrký na mobil a kľúče; sklenené poháre a hrnčeky; pánske a dámske tričká; papierové a plátenné tašky a dáždniky.

Regionálne informačné kancelárie (RIK)

Za účelom sprístupnenia informácií verejnosti o možnostiach a spôsobe získania finančných prostriedkov priamo na regionálnej úrovni vytvorila Agentúra koncom roka 2007 sieť RIK v 8 samosprávnych krajoch.

RIK sa nachádzajú v priestoroch vybraných univerzít:

- budova Žilinskej univerzity v Žiline,
- budova Technickej univerzity vo Zvolene,
- budova Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach,
- RIK pre Bratislavský kraj sídli v priestoroch Agentúry MŠ SR pre štrukturálne fondy EÚ

RIK sú integrovanou súčasťou Agentúry. Kancelárie plnia funkciu kontaktného bodu v regióne pre informovanie potenciálnych žiadateľov o NFP, prijímateľov a verejnosti. Informujú o cieľoch OP VaV a vývoj a o možnostiach čerpania finančných prostriedkov v regióne. Informácie poskytujú formou osobných konzultácií, telefonicky a písomne aj prostredníctvom e-mailu.

Oficiálne otvorenie RIK bolo spojené s regionálnymi konferenciami, ktoré sa konali od 18.1. do 28. 1. 2008. MŠ SR a Agentúra zorganizovali sieť regionálnych konferencií s názvom „Podpora vzdelávania, výskumu a vývoja zo štrukturálnych fondov EÚ v programovom období 2007 – 2013“. Cieľom konferencií bolo oboznámiť laickú i odbornú verejnosť s možnosťami získania finančnej podpory z OP VaV v programovom období 2007 – 2013 priamo v regiónoch Slovenska. Úvodná konferencia v Žiline za účasti podpredsedu vlády a ministra školstva SR bola realizovaná spolu s tlačovou konferenciou, s cieľom upozorniť verejnosť na snahu priblíženia sa agentúry regiónom prostredníctvom otvárania kancelárií. Konferencií sa zúčastnilo celkovo 1 346 osôb.

Okrem poradenstva sa informačné kancelárie zameriavajú na:

- šírenie informácií o aktuálnych výzvach na predkladanie ŽoNFP v regiónoch;
- spoluprácu pri zabezpečení informačných podujatí (workshopy, semináre, informačné dni, konferencie) organizovaných v regiónoch;
- odpovedanie na často kladené otázky žiadateľov o NFP;
- distribúciu informačných materiálov a propagačných predmetov v regiónoch.

Regionálni manažéri publicity OP VaV sú pravidelne školení a zúčastňujú sa pracovných stretnutí. SORO organizuje školenia k jednotlivým výzvam.

Rezervačný systém pre vyhlásené výzvy je žiadateľom sprístupnený dva týždne pred uzávierkou predkladania ŽoNFP na internetovej stránke www.asfeu.sk. Prostredníctvom rezervačného systému si žiadatelia môžu vybrať termín osobnej konzultácie zameranej na predbežnú kontrolu formálnej správnosti svojej žiadosti o NFP a jej príloh vo vybranej RIK. Spolupráca RIK so žiadateľmi sa neustále prehľbuje a napomáha efektívnejšiemu čerpaniu finančných prostriedkov v rámci OP VaV.

Informácie o možnostiach čerpania finančných príspevkov zo ŠF v rámci OP VaV poskytovali i pracovníci MŠ SR a MŠVVŠ SR potenciálnym žiadateľom o NFP formou telefonických konzultácií, e-mailovou komunikáciou a osobnými konzultáciami.

x x x

Žiadateľom o NFP môžu byť len organizácie registrované a sídliace na území SR. Žiadateľ je priamo zodpovedný za prípravu a riadenie projektu, nemôže vystupovať ako sprostredkovateľ. Musí mať stabilné a dostatočné finančné zdroje, aby sa zaistila kontinuita organizácie počas realizácie projektu. Žiadateľ musí mať preukázateľné skúsenosti a musí dokázať svoju schopnosť riadenia projektu zodpovedajúcu veľkosti projektu, na ktorý NFP žiada.

Oprávnenosť žiadateľa špecifikovaná na úroveň prioritných osí a opatrení je uvedená v Programovom manuáli k OP VaV. Oprávnení žiadatelia sú vždy definovaní vo Výzve. V rámci Výzvy môže RO/SORO pre danú Výzvu špecifikovať len určitú skupinu oprávnených žiadateľov v rámci vybraného opatrenia. Pri realizácii OP VaV sa dodržiavajú všetky príslušné ustanovenia zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže.

Odpoveď na hodnotiace otázky

1. *Je proces vyhlasovania výziev, výberu a prideľovania prostriedkov, monitoringu a hodnotenia projektov transparentný?*

Proces vyhlasovania výziev, výberu projektov a prideľovania prostriedkov OP VaV je maximálne transparentný pre všetky cieľové skupiny. Pre publicitu a informovanie cieľových skupín a verejnosti sa využívali všetky dostupné informačné prostriedky (tlačové médiá, rozhlas, televízia, internet, publikácie, RIK).

2. *Je zabezpečený prístup k informáciám v celom procese vyhlasovania výziev, výberu a prideľovania prostriedkov, ako aj monitoringu a hodnotenia projektov?*

Prístup k informáciám v celom procese vyhlasovania výziev, výberu a prideľovania prostriedkov, ako aj monitoringu a hodnotenia projektov je zabezpečený pre širokú verejnosť najmä prostredníctvom internetu, kde na internetových stránkach sú zverejňované všetky základné dokumenty, komplexné výzvy vrátane príloh, zoznamy schválených projektov, vrátane schváleného NFP, výročné správy o vykonávaní OP VaV za jednotlivé roky s prílohami, ktoré sú vypracované na základe monitorovacích správ. Ďalšie informácie o jednotlivých projektoch sú k nahliadnutiu na MŠVVŠ SR, na SORO a RIK.

Opatrenie č. 5: Zapracovať environmentálne kritériá do celkového systému hodnotenia a výberu projektov.

Východisková situácia

Na základe rozhodnutia podpredsedu vlády SR a ministra školstva SR bola v roku 2007 vytvorená pracovná skupina pre tvorbu hodnotiacich a výberových kritérií pre OP VaV. Táto pracovná skupina vypracovala „Hodnotiace a výberové kritériá pre projekty predkladané v rámci OP VaV v programovom období 2007 - 2013“ schválil Monitorovací výbor pre vedomostnú ekonomiku (ďalej len „MV VE“) 21. 1. 2008.

Hodnotiace a výberové kritériá sa v hodnotenom období podľa potreby aktualizovali. MV VE dňa 10. 12. 2009 schválil návrh na úpravu hodnotiacich kritérií OP VaV, ktorý sa týkal troch skupín hodnotiacich kritérií (pre PO 1 a 3, pre PO 2 a 4, pre PO 5). Pri spracovávaní návrhu RO vychádzal z pripomienok a návrhov odborných hodnotiteľov ako aj z potrieb a zámerov Agentúry pri vyhlasovaní ďalších výziev tak, aby hodnotiace kritériá zohľadňovali rôznorodosť niektorých typov projektov (špecifiká projektov financovaných v rámci schémy štátnej pomoci) a rozdielny charakter žiadateľov (verejný sektor/súkromný sektor). Zmeny hodnotiacich kritérií sa týkajú predovšetkým úpravy formulácií hodnotiacich otázok tak, aby boli jednoznačné a jasné a tiež preskupeniu bodov bez zvýšenia celkového počtu bodov pre danú sadu hodnotiacich kritérií.

Výsledok hodnotenia

Súčasťou hodnotiacich kritérií projektu je i kritérium, či projekt podporuje trvalo udržateľný rozvoj v jeho 3 zložkách (environmentálna, ekonomická a sociálna)? Hodnotiteľ má k dispozícii ďalšie informácie uvedené v žiadosti, ktoré berie do úvahy pri hodnotení a odporúčaní projektu na schválenie.

Súčasťou žiadosti o NFP sú nasledovné informácie týkajúce sa environmentálneho zamerania projektu:

- či sa projekt venuje problematike životného prostredia (ak áno je uvedený stručný popis v súlade s opisom aktivít projektu);
- súlad projektu s vecnými prioritami výskumu a vývoja (ochrana životného prostredia);
- ak sú predmetom projektu stavebné práce povinnou prílohou ŽoNFP je záverečné stanovisko o posúdení vplyvu stavby alebo činnosti na životné prostredie alebo rozhodnutie zo zisťovacieho konania v prípade projektov identifikovaných v prílohe č. 8 zákona č. 24/2006 Z. Z., resp. čestné vyhlásenie – žiadateľa o tom, že k realizácii projektu nie je takéto záverečné stanovisko alebo rozhodnutie povinné.

Odpoveď na hodnotiace otázky

1. Ako boli zapracované environmentálne kritériá do celkového systému hodnotenia a výberu projektov?

Environmentálne kritériá sú súčasťou „Hodnotiacich a výberových kritérií pre projekty predkladané v rámci OP VaV v programovom období 2007 - 2013“, ktoré vypracovala pracovná skupina a ktoré schválil Monitorovací výbor pre vedomostnú ekonomiku.

Opatrenie č. 6: Zapracovať do celkového systému hodnotenia a výberu projektov kritériá rešpektujúce chránené územia a druhy podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Východisková situácia

Vzhľadom na charakter a lokalizáciu projektov OP VaV sa nepovažuje za potrebné zapracovanie kritérií rešpektujúcich chránené územia a chránené druhy podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Výsledok hodnotenia

V systéme hodnotení a výberu projektov sa kritériá rešpektujúce chránené územia a druhy podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov nenachádzajú ani sa s nimi neuvažuje.

Vyplýva to z charakteru OP VaV. Projekty, ktoré sú predmetom riešenia nemajú charakter nových vecných činností, ktoré by sa mohli umiestňovať v územiach chránených podľa zákona o ochrane prírody a krajiny (národný park, chránená krajinná oblasť, chránený areál, prírodná rezervácia, prírodná pamiatka, jaskyňa a prírodný vodopád, chránený krajinný prvok, chránené vtáčie územie, územie európskeho významu) a ktoré by mohli mať závažný vplyv na uvedené chránené územia a chránené druhy živočíchov a rastlín.

Projekty OP VaV (napr. nové technológie, rekonštrukcia objektov infraštruktúry a ďalšie) naopak môžu mať preukázateľný nepriamy pozitívny vplyv na chránené územia a chránené druhy.

Z výsledkov posudzovania vplyvov OP VaV na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z. z. vyplynulo, že priame negatívne vplyvy na faunu, flóru a biotopy, územia Natura 2000 a ostatné chránené územia sa pri realizácii OP VaV nepredpokladajú.

Objekty samotných vysokých škôl a iných zariadení, ktoré budú predmetom rekonštrukcie a modernizácie podľa projektov schválených v sledovanom období, sú takmer všetky lokalizované v mestách, často v ich centrách, v územiach ovplyvnených antropogénnou činnosťou, mimo oblastí výskytu vzácnych a chránených druhov fauny a flóry i mimo chránených území.

Z uvedeného vyplýva, že opatrenie č. 6 zo stanoviska MŽP SR priamo nesúvisí s OP VaV a odporúča sa jeho plnenie ďalej nevyhodnocovať.

Odpoveď na hodnotiace otázky

- 1. Ako boli zapracované do celkového systému hodnotenia a výberu projektov kritériá rešpektujúce chránené územia a druhy podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov?*

V systéme hodnotení a výberu projektov sa kritériá rešpektujúce chránené územia a druhy podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov nenachádzajú ani sa s nimi, vzhľadom na charakter OP VaV a jeho predpokladaný vplyv na chránené druhy a chránené územia, neuvažuje.

Opatrenie č. 7: Sledovať a vyhodnocovať vplyv OP Výskum a vývoj na životné prostredie a zdravie obyvateľstva.

Východisková situácia

Vplyv OP VaV na životné prostredie sa sleduje a vyhodnocuje na základe výsledkov monitorovania. Cieľom monitorovania na úrovni projektu je dôsledné a pravidelné sledovanie pokroku (stavu) realizácie aktivít projektu a plnenia ďalších povinností stanovených prijímateľovi v zmluve o poskytnutí NFP, vrátane monitorovania zachovania účelu príspevku na projekt, využitím merateľných ukazovateľov výsledku projektu (fyzických a finančných). Účelom monitorovania projektov po ukončení ich realizácie je sledovanie dodržiavania povinností prijímateľa týkajúcej sa udržateľnosti projektu a plnenia ďalších povinností stanovených prijímateľovi v zmluve o poskytnutí NFP.

Základnými zdrojmi údajov pre monitorovanie sú údaje poskytnuté prijímateľom formou monitorovacích správ projektu a údaje uložené v ITMS v súvislosti s projektom.

Monitorovanie projektu sa z časového hľadiska vykonáva:

- a) pred podpisom zmluvy o poskytnutí NFP (ak časová oprávnenosť realizácie projektu zahŕňa aj obdobie pred platnosťou a účinnosťou zmluvy o poskytnutí NFP)
- b) počas platnosti a účinnosti zmluvy o poskytnutí NFP:
 - po podpise zmluvy o poskytnutí NFP pred začatím realizácie projektu;
 - počas realizácie projektu;
 - počas platnosti a účinnosti zmluvy o poskytnutí NFP;
 - po ukončení realizácie projektu

Výstupom monitorovania je *monitorovacia správa*, vypracovaná vo formáte určenom RO, ktorou prijímateľ deklaruje stav realizácie aktivít projektu, stav napĺňania merateľných ukazovateľov projektu, ako aj plnenie ďalších povinností stanovených RO v zmluve o poskytnutí NFP.

Prijímateľ je povinný počas platnosti a účinnosti Zmluvy pravidelne predkladať RO/SORO:

- priebežnú monitorovaciu správu počas realizácie projektu (každé tri mesiace);
- záverečnú monitorovaciu správu po ukončení realizácie projektu;
- následnú monitorovaciu správu po ukončení realizácie projektu (1x za rok počas 5 rokov odo dňa ukončenia realizácie projektu).

V rámci doplnujúcich informácií je prijímateľ povinný okrem iného uviesť

- či sa projekt venuje problematike životného prostredia,
- či sa projekt venuje alebo nevenuje problematike zdravotného stavu obyvateľstva.

Za presnosť, správnosť, pravdivosť a úplnosť všetkých poskytovaných informácií je zodpovedný prijímateľ NFP.

Výsledok hodnotenia

Prijímateľ je povinný monitorovať merateľné ukazovatele, ktoré sú uvedené v prílohe Zmluvy o poskytnutí NFP (Merateľné ukazovatele projektu a aktivity a príspevok aktivít k výsledkom projektu).

Merateľné ukazovatele podľa priorít a opatrení OP VaV sú uvedené v Prílohe č. 5.

Z celkového počtu merateľných ukazovateľov sú niektoré ukazovatele súvisia nepriamo s hodnotením vplyvu na životné prostredie. Sú to nasledovné ukazovatele:

Ukazovateľ	M. j.
Zvýšený inštalovaný výkon zodpovedajúci obnoviteľným zdrojom energie	MW
Ročné úspory energie	GJ/rok
Zateplená plocha	m ²
Objem finančných prostriedkov poskytnutých na projekty venované problematike životného prostredia	EUR
Objem finančných prostriedkov poskytnutých na projekty venované problematike zdravotného stavu obyvateľstva	EUR

RO pravidelne sleduje vplyv implementácie OPVaV na životné prostredie a zdravotný stav obyvateľstva prostredníctvom merateľných ukazovateľov:

- Počet projektov venovaných problematike životného prostredia
- Počet projektov venovaných problematike zdravotného stavu obyvateľstva
- Percento finančných prostriedkov z celkového množstva financií alokovaných na realizáciu projektov venovaných problematike životného prostredia
- Percento finančných prostriedkov z celkového množstva financií alokovaných na realizáciu projektov venovaných problematike zdravotného stavu obyvateľstva

Stav plnenia cieľa z OP VaV k 30. 6. 2011 je uvedený v nasledujúcej tabuľke:

Ukazovateľ	Cieľ z OP VaV	Stav k 30. 6. 2011	% plnenia
Počet projektov venovaných problematike životného prostredia	40	103	277,6
Objem finančných prostriedkov z celkového množstva financií alokovaných na realizáciu projektov venovaných problematike životného prostredia	111 049 788,17	7 658 643,44	6,90
Počet projektov venovaných problematike zdravotného stavu obyvateľstva	80	67	83,7
Objem finančných prostriedkov z celkového množstva financií alokovaných na realizáciu projektov venovaných problematike zdravotného stavu obyvateľstva	64 496 093,98	9 016 516,87	13,98

Odpoveď na hodnotiace otázky

1. Ako je sledovaný a vyhodnocovaný vplyv OP Výskum a vývoj na životné prostredie a zdravie obyvateľstva?

Vplyv OP VaV na životné prostredie a zdravie obyvateľstva sa pravidelne sleduje a vyhodnocuje prostredníctvom stanovených merateľných ukazovateľov.

2. Aký vplyv má v prevažnej miere riešenie projektov v rámci OP Výskum a vývoj na životné prostredie a zdravie obyvateľstva?

V rámci riešenia projektov sa predpokladá všeobecne pozitívny vplyv OP VaV na životné prostredie. Vzhľadom na stupeň prípravy a realizácie projektov nebolo ešte možné v sledovanom období tento vplyv jednoznačne vyhodnotiť.

Opatrenie č. 8: Zabezpečiť dostatočnú informovanosť žiadateľov o environmentálnej problematike a o možných väzbách predkladaných projektov na životné prostredie.

Východisková situácia

Žiadateľmi o NFP a prijímateľmi NFP v rámci OP VaV sú v podstatnej miere univerzitné pracoviska a výskumné ústavy, ktoré disponujú dostatočnými informáciami o environmentálnej problematike.

Výsledok hodnotenia

Poskytovanie informácií o možných väzbách predkladaných projektov na životné prostredie je predmetom seminárov, ktoré organizuje SORO v rámci každej výzvy.

Odpoveď na hodnotiace otázky

- 1. Ako a v akej miere bola zabezpečená informovanosť žiadateľov o environmentálnej problematike a o možných dopadoch jednotlivých projektov na životné prostredie.*

Informácie o možných väzbách predkladaných projektov OP VaV na životné prostredie sa poskytujú v rámci seminárov ktoré organizuje SORO ku každej výzve, primerane charakteru projektov a záujmu žiadateľov.

Opatrenie č. 9: Zefektívniť a zjednodušiť prípravu a realizáciu projektov tak, aby boli prístupné širšiemu okruhu adresátov pomoci z rôznych regiónov, obcí bez zvláštnych požiadaviek na ich finančné, technické a personálne kapacity za súčasného zabezpečenia objektívnosti výberu a dôslednosti kontroly.

Východisková situácia

Zefektívnenie a zjednodušenie prípravy a realizácie projektov je prípustné po prehodnotení opodstatnených návrhov a požiadaviek jednotlivých účastníkov procesu implementácie OP VaV. Jedinou podmienkou je, že príprava a realizácia sa musí vždy vykonávať podľa príslušných súvisiacich predpisov a po odsúhlasení CRO.

Výsledok hodnotenia

Príprava a realizácia projektov sa zabezpečuje podľa platných pravidiel a predpisov prijatých a schválených na národnej úrovni i na úrovni EÚ. V hodnotenom období neboli zaznamenané žiadne zásadné výhrady voči uplatňovanému procesu prípravy a realizácie projektov. Menšie návrhy a požiadavky na zefektívnenie procesu sa riešia operatívne.

Odpoveď na hodnotiace otázky

- 1. Je systém prípravy a realizácie projektov dostatočne prehľadný a efektívny, aby boli prístupné širšiemu okruhu adresátov pomoci z rôznych regiónov, obcí bez zvláštnych požiadaviek na ich finančné, technické a personálne kapacity za súčasného zabezpečenia objektívnosti výberu a dôslednosti kontroly?*

Systém prípravy a realizácie projektov je dostatočne prehľadný a prístupný pre všetky cieľové skupiny. Zefektívnenie a zjednodušenie existujúceho systému zásadného charakteru nebolo v hodnotenom období požadované. Menšie návrhy a požiadavky na zefektívnenie procesu sa riešia operatívne.

V. Celkové zhodnotenie úspešnosti plnenia záväzkov zo záverečného stanoviska MŽP ZS z hodnotenia vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie

Pri hodnotení plnenia záväzkov bola použitá štvorstupňová stupnica:

Stupeň plnenia	Označenie stupňa	Popis
výborný	V	plnenie v požadovanom rozsahu (nevyžadujú sa žiadna zmena ani doplnenie)
dobry	D	plnenie s menším množstvom nedostatkov (formálne doplnenie)
uspokojivý	U	plnenie s väčším množstvom nedostatkov (vecné doplnenie)
neuspokojivý	N	bez plnenia vyžaduje sa dodatočné zabezpečenie plnenia
bez opodstatnenosti	B	neodporúča sa ďalšie hodnotenie (opatrenie treba vyradiť z ďalšieho hodnotenia)

Podrobné hodnotenie jednotlivých opatrení vyplývajúcich zo stanoviska MŽP SR je uvedené v kapitole V. tejto správy.

Stupeň hodnotenia jednotlivých opatrení je uvedený v nasledujúcej tabuľke:

Opatrenie č.	Popis opatrenia	Stupeň plnenia	Poznámka
1.	Zabezpečiť dôslednú realizáciu posudzovania vplyvov na životné prostredie na úrovni jednotlivých projektov podľa zákona tak, aby bola zabezpečená optimalizácia zvolených riešení a ich lokalizácie, výberu environmentálnych technológií, časovej a vecnej následnosti jednotlivých realizačných krokov, ako aj vyváženost' environmentálnych, sociálnych a ekonomických aspektov realizovaných projektov.	D	Obnoviť požiadavku doloženia stanoviska, rozhodnutia podľa zákona č. 24/2006 Z. z., prípadne čestného vyhlásenia.
2.	Pri rozhodovaní o výbere projektov dôsledne sledovať aspekt trvalej udržateľnosti podporovanej aktivity po skončení spolufinancovaného projektu a vyváženost' krátkodobých a dlhodobých vplyvov.	V	Doplnenie ani zmena sa nevyžaduje.
3.	Pri rozhodovaní o výbere projektov sledovať vyváženost' lokálnych, regionálnych a národných vplyvov projektov.	V	Doplnenie ani zmena sa nevyžaduje.
4.	Zabezpečiť transparentnosť vrátane prístupu k informáciám v celom procese vyhlasovania výziev, výberu a pridelenia prostriedkov, ako aj monitoringu a hodnotenia projektov, jednotlivých prioritných osí a programu, za rešpektovania ochrany hospodárskej súťaže.	V	Doplnenie ani zmena sa nevyžaduje.
5.	Zapracovať environmentálne kritériá do celkového systému hodnotenia a výberu projektov.	U	Prehodnotiť a v prípade potreby doplniť.
6.	Zapracovať do celkového systému hodnotenia a výberu projektov kritériá rešpektujúce chránené územia a druhy podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.	B	Návrh vyradiť z ďalšieho hodnotenia.
7.	Sledovať a vyhodnocovať vplyv OP Výskum a vývoj na životné prostredie a zdravie obyvateľstva.	U	Prehodnotiť a v prípade potreby doplniť.
8.	Zabezpečiť dostatočnú informovanost' žiadateľov o environmentálnej problematike a o možných väzbách predkladaných projektov na životné prostredie.	D	Zvážiť vydanie publikácie vo veci vzťahu projektov OP VaV k ochrane a tvorbe ŽP.
9.	Zefektívniť a zjednodušiť prípravu a realizáciu projektov tak, aby boli prístupné širšiemu okruhu adresátov pomoci z rôznych regiónov, obcí bez zvláštnych požiadaviek na ich finančné, technické a personálne kapacity za súčasného zabezpečenia objektívnosti výberu a dôslednosti kontroly.	V	Doplnenie sa na základe hodnotenia nevyžaduje.

Na základe celkových výsledkov hodnotenia možno konštatovať, že plnenie odporúčaných opatrení zo stanoviska MŽP SR, ktoré vyplynuli z posúdenia strategického dokumentu s celoštátnym dosahom, ktorým je OP VaV je za hodnotené obdobie na veľmi dobrej úrovni.

VI. Odporúčania a konkrétne návrhy

Z výsledkov hodnotenia plnenia odporúčaných opatrení zo stanoviska MŽP SR za obdobie od prijatia OP VaV do 30. 6. 2011 vyplynuli nasledovné návrhy a odporúčania:

K opatreniu č. 1

- Aj napriek tomu, že sa v niektorých prípadoch nepredpokladá povinnosť posudzovania projektov podľa zákona č. 24/2006 Z. z., nie je to možné jednoznačne konštatovať, a preto sa odporúča v nasledujúcom období opätovne vyžadovať od žiadateľov o NFP doloženie záverečného stanoviska, rozhodnutia alebo čestného vyhlásenia súvisiace s povinnosťou posudzovania vplyvov projektov na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z. z.
- V rámci kontrolnej činnosti RO a SORO vykonať u žiadateľa NFP kontrolu hodnovernosti vybraných čestných vyhlásení doložených k žiadosti o NFP, že projekt nespĺňa prahové hodnoty pre posudzovanie vplyvov podľa zákona č. 24/2006 Z. z.

K opatreniu č. 5

- Prehodnotiť environmentálne kritériá, ktoré sú predmetom celkového hodnotenia a v prípade preukázania opodstatnenej potreby ich doplniť.

K opatreniu č. 6

- Vzhľadom na charakter a rozsah OP VaV a charakter navrhovaných projektov sa odporúča vyradiť opatrenie z ďalšieho hodnotenia.

K opatreniu č. 8

- Zvážiť vydanie vhodnej publikácie pre cieľové skupiny zameranej na väzbu projektov OP VaV k ochrane a tvorbe ŽP.

VII. Zoznam osôb, ktoré sa podieľali na jednotlivých fázach práce, na spracovaní vstupov, analýz a podkladov a na spracovaní hodnotiacej správy

- Vypracovanie úvodnej hodnotiacej správy (Ing. Viera Husková).
- Zhromaždenie základných materiálov nevyhnutných pre vykonanie hodnotenia (Ing. Miroslav Huska).
- Štúdium a analýza súvisiacich materiálov (Ing. Viera Husková, RNDr. Iveta Mociková, CSc., Ing. Miroslav Huska).
- Zhodnotenie záväzkov (opatrení) zo stanoviska MŽP SR z posúdenia strategického dokumentu s celoštátnym dosahom OP Výskum a vývoj (Ing. Viera Husková, RNDr. Iveta Mociková, CSc., Ing. Miroslav Huska).
- Analýza zistených údajov a dát (Ing. Viera Husková, Ing. Miroslav Huska).
- Syntéza výstupov z analýzy zistených údajov (Ing. Viera Husková).
- Formulácia záverov a odporúčaní (Ing. Viera Husková).
- Vypracovanie záverečnej hodnotiacej správy (Ing. Viera Husková).

VIII. Prílohy

1. Zoznam výziev, priamych zadaní a písomných vyzvaní
2. Prehľad prijatých žiadostí a schválených a realizovaných projektov podľa prioritných osí
3. Zoznam schválených projektov podľa prioritných osí a podľa krajov
4. Zoznam kontrolovaných projektov
5. Merateľné ukazovatele projektu podľa priorit a opatrení OP VaV
6. Prehľad podielu určitých druhov schválených projektov podľa krajov
7. Prehľad počtu prijímateľov NFP podľa krajov
8. Zoznam prijímateľov NFP podľa krajov